

Naročnina mesečno
25 Din. za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Kam deremo?

Zadnji mesec, navadno tako dolgočasno prazni in pusti za vse, ki se navdušujejo za politična vprašanja, so bili letos prenapolnjeni nervoznih političnih načrtov in razburljivih mednarodnih dogodkov. Kakor da bi se majala vsa Evropa v svojih temeljih, ona nova Evropa, ki so jo zgradile mirovne pogodbe po krvolochi svetovni vojni, ona starja Evropa demokratičnih načel in pravnih norm, ves ta svet okrog nas, ki smo si ga predstavljali solidno zasidranega v neprmakljivih osnovah naše kulture, ki jih revolucionarna doba 1914—1919 ni omajala, kvečemu le regulirala.

Iz tega navideznega zunanjega reda smo videli vstajati, kot vstajajo kraterji na vulkanskem ozemlju, nove razdejale idejne pokrete, nove neukrotljive apetite, nove maščevalne instinkte, ki vsi glasno govorijo, da reda še ni, da o stalnosti še ni govorova, da grebajo na dnu človeških src še neznanje ta-jinstevine sile, ki jih zadržuje ne vemo katera tanka plast strahu, da niso že izbruhnile in polile v unljivočo lavo vse, kar imenujemo sodobno kulturo.

Krizem Evrope zijajo globoke razpokline in ob njih robovih si stojijo nasproti narodi, stanovi, gospodarski in socialni razredi, in tuhajo, kako bi mogli preko njih vreči mostove, ne, da se drug drugemu približajo, ampak, da drug drugega iztrebeti skrušajo. V Nemčiji smo videli preseentijev podvig germanske rase in ž njim je legla nad Evropo groza pred maščevanjem. Letos so se prvič stresle države Male zvezde od strahu, da jih ne zajamejo smrtni kleče sovražnikov, ki prežijo. Sem spada velik organiziran napad na mirovne pogodbe, ki se je komaj odložil na pozneje. V juliju lani londonsko razočaranje, ko so se sestali gospodarstveniki sveta in ugotovili, da je osebni egoizem in samoljubje narodov navalilo neprestopne ovire na pot solidarne medsebojne pomoči iz skupne mizerije. Potresi v Podonavju, ki ne napovedujejo nič dobrega. Vmes pa straten koncert razvojljanih rasnih in razrednih instinkfov po vseh predelih Evrope, diktature nasilja, tiranije, pesti, demagogije samovolje, božja in naturna prava zinsrevare-jena in pohojena v tla, svet brez zakonov, brez pravnih norm in brez vesti.

Kam pa drvimo? Ali smemo drzno upati, da se bodo dogodki razvijali v sedanjem tempu in v sedanjem pravcu, ne da bi se nekega dne zopet ne znašli v vrvežu novih katastrof človeštva, ki so mnogo hujše, kar so katastrofe v božji naravi? Zadnjih trenotki rimskega cesarstva so bili podobni naši dobi, ko je nehrdzana človekova samovolja podrla ono pravno zgradbo, s pomočjo katere je rimskega imperija sploh nastalo. Tudi takrat, ob zatonu te velikevladavine starega veka, so se rimski avguri vzvijeno smehljali, ko so opravljali žrtve, v katere sami niso več verovali. Kakor se danes voditelji narodov pomilovalno smehljajo, kadar govorijo o miru, o pacifizmu, o mednarodni skupnosti, o solidarnosti človeških interesov, ko sami v to več ne verujejo. «Mi smo izbrisali besedo mir iz našega besednjaka», je nedavno govoril podkanceler 65 milijonskega naroda in med stotisoči mladine, ki ga je poslušala, se ni našel niti eden, ki bi dvignil svoj glas proti evangeliu dvajeteta veka.

Kam pa drvimo? Ali ne čutimo vse, da so se nam zmešali vsi pojmi o vrednotenju etičnih dobrin, ali se nam ne zdi, da smo zapadli vsi nekemu nepojmljivemu fatalizmu, ko slavimo izbruh najnižjih in najbolj zaslepiljnih strast, kot da bi se že z njimi človeštvo vracalo iz nenormalnega, bolnega stanja v zdravo življenje in v novi red? Avguri se smehljajo, Evropa pa razpada in ž njo naša kultura. Kako neki more mislit na naš stari kontinent, ki se baha s svojo civilizacijo, kako more biti toliko nor, da si predstavlja, da se bo mogel še enkrat igrati z razbrdzanimi človeškimi goni, ne da bi treščil z vsem, kar ima, s svojim moralnim bogastvom in s svojimi gospodarskimi, socialnimi in političnimi dobrinami v neizbežni kaos, ki zija na koncu poti, po kateri vsi zaslepili drvimo?

Kaj storiti? Kaj storiti, da pomirimo narode, ki nočajo pozabiti? Kaj ukreniti, da ublažimo ta divji lov najnižjih instinkfov, ki se diči z naslovom nacionalizma? Kaj napraviti, da spravimo med seboj nasprotnojo si socialne plasti družbenega reda? Kako kanalizirati fašizme, kako odbiti rogove kolektivističnim pokretom, kako ukloniti človeka, narode in države pod edino upravljeno diktaturo krščanske pravice in krščanske ljubezni?

Eni pravijo: popravimo mirovne pogobe! Saj smo jih popravljali že deset let in vsak popravek je izval še večja nasprotsta. Drugi pravijo: popravimo državni red! Ali se ni že popravil v enem velikem delu Evrope in je sovraštvo le še poglobil, ker je zidal s krvicami?

Talestrand je zapisal v svoje spomine tudi ta-le pomembni stavki: »Ogorčenje ni nikdar bilo politično stališče.« Nevarnosti, ki nas obdajajo na vseh poljih, ne bomo od-bili z ogromjem in tudi ne s sentimentalnim razmišljjanjem o tem, kako lepo bi bilo, če bi bilo tako in tako. Še manj nas bodo iz-vlekla iz političnih strmin razna stremlje-nja, da se drug na drugega obešamo, da na-ravnost hlastamo — ker s tru-stiranjem nasprotnikov je sicer fronta skra-jšana, zato pa je udarec, kjer zaveznički drug na drugega udarijo, tem pogubnejši za obe strani — so najslabše usluga, ki se nam more dati, in so le zločinsko nad-mestilo za vseobsegajočo ljubezen, ki jo je Bog predpisal kot osnovni zakon za vse čase in za vse občestvo ljudi. Bistveni sestavni del ljubezni pa je medsebojno zaupanje.

Pred 15 leti, ko so narodi prišli domov iz svetovne morje in ih je bilo stram zlo-

Katoliška mladinska društva v Nemčiji se bore za obstanek

Nemčija krščanska - ali poganska

Velik pokret katoličanov in protestantov za vzajemno obrambo

Zaenkrat se zdi, da nemški »führer« Hitler ne nisli odnehati, kar se tiče postopanja napram katoliške cerkvi, bodisi, da nima zadosti moći, da bi krotil svoje pristaše, ki bi Nemčijo tudi v verskem oziru — in predvsem v verskem oziru — radi izenačili — bodisi, da s tem sleduje posebno takško, ki naj pripelj Vatikan do odnehanja. Pogajanje s sveto stolico namreč, ki se tičejo točne izvedbe načelnih določil konkordata glede verske svobode in udejstvovanja katoliških mladinskih društev, niso namreč končno prekinjena, ampak samo odložena in Hitler najbrž upa, da se bodo mogla zopet začeti, ko bo Vatikan, kakor on upa, zaradi ofenzive narodno-socialističnih paganismov postal mehek. Vendar pa so ti upi prazni, ker se vrhovno vodstvo katoliške cerkve gotovo ne bodo na tak brutalni pritisek.

Napad Alreda Rosenbergha

Režim bo uvedel cenzuro na verske govore in pridige v cerkvi

Najznačilnejši je napad, ki ga je priobčil znani verski ideolog narodno-socialistične stranke Alfred Rosenberg v »Völkischer Beobachter«. Članek je vpoštovanja vreden zato, ker je objavljen v oficijskem glasilu režima in ker je Rosenberg velik prijatelj v svetovalem Hitlerju v verskih zadevah. Rosenberg napada katoliške škole, češ, da so postne pridige izrabljali za to, da politično vplivajo na možnice. Kardinal Faulhaberju očita, da odreka narodnemu socializmu pravico, da razširja svoj verski in svetovni nazor. Potem se loti berlinskoga škola Baresa, češ, da je hotel s svojimi pridigami vzbudititi vtič, da je katoliška cerkev v Nemčiji preganjana. Na enak način napada freiburškega nadškola Gröberja in meni, da je dejstvo, da je mogel nadško imeti govor, v katerem trdi, da se cerkev v Nemčiji preganja, pobija njegovo trditve. Posebno ljuto pa se je spravil na bivše voditelje centra, češ, da hočejo zopet mobilizirati bivše pristaše centra pod preuzezo, da cerkev potrebuje v sedanjem trenotku mučenikov. Napram temu podujara Rosenberg, da se narodno-socialistična država, ki je vedno oznanjala svobodo verskega življenja, tega življenja in prepranja tudi zdaj ne misli dotikati. Pač pa hoče odločno preprečiti, da se centrum potem, ko se je moral umakniti s parlamentarno tribuno, ne bi zdaj polastil v to svrhu priznace, s čimer Rosenberg namiguje, da bo režim uvedel cenzuro tudi nad govorji v cerkvi. Popolnoma pa napsi-tuje Rosenberg, ki je par vrtce prej zagotovil katoličanom versko svobodo, sami sebi, ko končno pravi, da v Nemčiji ne bi smelo več biti ne katoliškega ne protestantskega tiska, ampak samo tisk, ki gleda dogodek z nacionalnega stališča (kakor si ga hitlerizem predstavlja). Sicer so pa tudi napadi Roseberga na škole popolnoma ne-ovrnjani, ker školi ne jemljejo narodnim socialistom svobode, da izražajo svoje verske poganske nazore — saj tega tudi ne morejo — ampak protestirajo proti temu, da bi narodni socialisti z na-silnimi sredstvi režima kratili katoličanom svobodo, da se branijo propagande paganismu, ki se vsljuje mladini v šolah, na shodihi, po knjigah, katere morajo naročati, itd.

Prezgodnje zmagovalje

Poročali smo že, da je pripravljalni odbor nemškega katoliškega shoda, ki bi se moral vrstiti v Gliwicu (Gleiwitz) v Zgornji Sleziji, shod odpovedal. To je bilo potrebno, ker bi se sprito napetosti, ki danes med režimom in katoliško cerkvijo vlada, shod ne bi bil mogel mirno vrstiti — Hitlerjevo glasilo »Der Angriff« je tudi v veliko slastjo pograbilo dejstvo, »da je katoliška mladinska zveza v Stuttgartu korporativno prestopila v hitlerjevske mladinske organizacije in se je ta prestop izvršil preteko nedelja na nadvise slovensen začin«. Prav tako se je »izpovedala k narodnemu socialistu katoliška mladina na švabskem in izdala tozavni proglaš.

Toda »Angriff« se zelo varja, če meni, da sta ta dva primera znak za pričetek končne likvidacije katoliške mladinske organizacije v Nemčiji sploh

in se tudi moti, če meni, da je prestop stuttgarte katoliške mladine posebno značilen. Zakaj Stuttgart ni sedež vrhovnega vodstva nemške katoliške mladinske organizacije, ampak je ta sedež v Düsseldoru. P. Mannwald, ki je vodja katoliške mladine v Nemčiji, je samo doma iz Stuttgarta. Že bližnja bodočnost utegne pokazati, da sta tva dva primera osamljena in da se bo katoliška mladina s starši vred odločno postavila za versko svobodo katoličizma.

Tudi protestanti se junaško upirajo pasemskemu poganstvu

Berlin, 11. apr. b. Uradno demandirajo vesti, da se je 600 evangelijskih pastoriev obrnilo na sv. očeta, da jih sprejme v rimskokatoliško vero. Vendar se čuje, da se v tej smeri vodijo resna poganja ne samo od strani evangelijskih pastoriev, ampak tudi od strani samih vernikov. Pokret je posebno močan v pokrajnah Brandenburg, na Saksonskem in pa v vzhodni Prusiji. Nova državna cerkvena oblast suspendira dnevno veliko število pastoriev, kar je izvajalo med verniki veliko nejedovijo in burjo protestov, ker so povsem solidarni z duhovniki. Vsi ti ukrepi državnih cerkvenih oblasti proti pastoriem se izvršijo na podlagi podligh anonsnih denunciacij. Sploh se ne izvršijo nikakršne preiskave, ampak prizadete ponavljajoči brez vseh razlogov suspendirajo. Protesti vernikov so zmanj ter zaradi tega nezadovoljstvo vse bolj naravnica. Kljub uradnim demanditvam poroča organ bivšega voditelja nemške nacionalne stranke grofa Reventlova, ki je tudi sam evangelik, »Reichsward«, da so se voditelji protestantske opozicije pred kratkim obrnili na monakovskega voditelja kardinala Faulhabera in so pričeli pogajanja za

skupen nastop zaradi protiverskega pokreta, ki hoče osnovati posebno nemško vero. Ker se je ta veste uradno demandirala, se je list obrnil na celo vrsto evangelijskih pastoriev, ki so potrdili, da akcija zares obstaja in da je pokret za združitev s katoliško cerkvijo nastal že pred nekaj meseci, v zadnjem času pa se je posebno okreplil. Veliko število evangelijskih duhovnikov se je obrnilo ponovno na Vatikan s spomenico, v kateri razpravljajo o možnosti združitve s katoliško cerkvijo v dogmatičnega stališča. Jasno je, da se praktični zaključki v tem oziru ne morejo pričakovati kaj kmalu, toda pokret je resen in akcija v tej smeri zelo močna.

Sploh se vodi ljuta borba med režimom in versnimi protestanti po vseh cerkvenih občinskih Nemčije. Müller odstavlja pastorie, verniki pa zapirajo državnim komisarjem cerkve. Menda ne bo treba predolgo čakati, ko se bo jasno videl rezultat te borbe.

Barbarsko surov napad na svetega očeta

Berlin, 11. apr. b. Med katoliško cerkvijo in nemško narodnosocialistično vlado se borba nadaljuje. Na papeževi spomenico je odgovoril Rosenberg v »Völkischer Beobachter«, kjer zelo sirovo napada papeža in ga imenuje »čarovnika, ki podi hudiča«. Katoliški tisk je zelo ogorčen zaradi takega pisanja narodnosocialističnega organa ter pod-udarja, da bo ves katoliški narod v Nemčiji sta ob strani svojih školov, če jih bo državna oblast preganjala.

Solnce sije na Čeljuskince

62 rešenih smrti...

Letalci Ušakov, Kamanin in Slepnev rešili težko obolelega kapitana Schmidta in 62 brodolomcev - 28 jih še čaka na rešitev

Moskva, 11. apr. TG. Po uradnem poročilu sovjetske vlade se je posrečilo letalci, ki sta jih povlejala letalca Kamanin in Slepnev, rešiti v večkratnih zaporednih in populnoma uspehl poleti 62 brodolomcev z ledene plošče. Tudi kapetan Schmidt se nahaja med rešenimi, to pa na povelje sovjetske vlade, ker je junaški poveljnik brodolomcev, ki je vzdrževal pogrom ponesrečencev v najtemnejših tednih, ko so brez vsakega upa na rešitev plovili po ledenu morju, zadnje dni hudo obobe. Radiopostaja Celjuskincev je poročala že včeraj, da ima Schmidt visoko temperaturo in da obstoja nevarnost vnetja trebušne mrene in težke pljučnice. Najprve se je po sprejetju te vesti pogural v zrak letalec Ušakov z nalogo, da dovede na vsak način bolnega poveljnika, a šele pri drugem poskusu se mu je posrečilo pristati na ledeni plošči. Kapitan Schmidt, ki ga je našel v nevarnem položaju, se je branil in na noben način ni hotel pristati na to, da bo on prvi rešen, toda posadka je moral kapitana s silo prenesti na letalo, ki se je nato dvignilo in odletelo proti rtu Van Karen.

Tako za Ušakovim so prišla letala Kamanina in Slepneva, ki so v veliko brzino nadaljevala reševanje. Ob uri, ko poročamo, se nahaja na plošči samo še 28 brodolomcev, toda, ker je vreme lepo, trajajo poleti dalje in tukaj vlada upanje, da je ob ur, ko to poročamo, že zadnji brodolomec zapustil usodepolno ledeno ploščo, ki se radi toplega ozračja tudi na vseh koncih in krajih lomi in obstoja nevarnost, da se bo popolnoma razklala. Na plošči je ostala seveda radioposta, ki jo je predvčerjnjim prinesel seboj letalec Slepnev z akumulatorji, tako da preostali lahko vsake trenote poročajo o stanju ledu. Iz vseh krajev sveta prihajajo brzjavne čestitke, kar priča, s kakšnimi globokimi simpatijami je svet zasledoval razvoj žalolige v le-

denem morju ter občudoval vztrajnost in pogum tako ponesrečencev, kakor tudi letalske moštva, ki je vendar zmagalo nad neprilikami. Moskva, 11. apr. Tg. (Drugo poročilo.) Iz Van Karen poročajo sedaj podrobnejše podatke o reševanju Celjuskino posadke. Ko se je vrnil na rt Van Karen letalec Ušakov, so se takoj dvignila tri velika letala pod poveljstvom Molščova, Kamanina in Slepneva, ki so vkljub nevarnim snežnim viharjem, ki so nenadoma prišli za dvema solnčnima dnevoma, prodri skozi megle in srečno pristali na ledeni plošči. Ušakovov poveljnik ponesrečen posadke Schmidta ni mogel pregovoriti, da se reši. Šele imenovani trije letalci, ki so mu pokazali pismeno povelje sovjetske vlade, da mora na vsak način pristati na rešenje letala, so ga pripravili do tege, da se je udal v privolj, da so ga prenesli na Molščovo letalo. Vsa tri letala so najprej vzelila s seboj 28 brodolomcev in ko so jih položili na varno

Bodočnost kredita

Ko smo se spomladi leta 1931 pripravljali na zaksko stabilizacijo dinarja, so se drugod v svetu pričele razmere temeljito poslabševati. Naučno je, da smo posledice čutili tudi pri nas in dobiti smo se povrhu vsega drugega krizo domačega gospodarstva. Ta kriza je bila v prvi vrsti povzročena zaradi nepretrganega padanja cen kmetijskih pridelkov, ki je kupno moč našega kmeta zmanjšalo na najnižjo stopnjo in s tem tudi vse življenske pogoje našega kmeta. Že tedaj so preudarni in skrbni gospodarji videli, kako nazadujemo radi padca cen kmetijskih pridelkov, in predlagali ukrepe, ki naj to zaustavijo. Predvsem so smatrali za najboljšo rešitev kmettske krize dvig cen kmetijskih pridelkov. Toda naša gospodarska politika je dokaj konservativna in deflacijska politika, ki pomeni povečanje kupne moči denarja zaradi znižanja cene, se je nadaljevala ter je postala vedno bolj usodno za naše gospodarstvo. Med tem namreč se so devizni zakladi pri nas usušili in zaradi tega je Narodna banka stalno zmanjševala obtok bankovcev. V takem položaju smo prišli na nesrečno misel splošnega odloga plačil za kmete.

Se prei pa je zaradi raznih razlogov prislo do odtoka vlog iz denarnih zavodov, kar je doseglo jeseni leta 1931 svoj višek. Ko je po tem od toku vlog iz denarnih zavodov prislo se varstvo kmela, je bilo izbito sodi dno ter smo prišli v težak položaj.

Odlogi plačil imajo pomen le tedaj, če je upati na izboljšanje gospodarskih razmer dolžnikov, kar je pa zoper v zvezi s splošnim gospodarskim položajem. Če pa se v preteklu dobe, za katere velja odlog plačil, položaj ne izboljša, potem je jasno, da je treba radikalnejših ukrepov kot so pa samo odlogi, ker je plačilna možnost za celo vrsto let sploh uničena.

Kar se tiče denarnih zavodov, moramo reči, da odlog plačil ne pomeni zanje prave rešitve, ker bo slej ali prej moralo priti do jasnih doganjnih tudi na tem polju. Vseprisovod, kjer so državne uprave dovoljevale denarnim zavodom samo moratorije, se položaj ni bistveno izboljšal, ker je bilo treba pač kasneje izvesti radikalno ono, kar je bilo potrebno že davno prej. Nasprotno pa je v onih državah, kjer je država posegla energično v denarstvo, položaj popolnoma razčlenjen in so ustvarjeni temelji za hodočelo delo. Tako je Avstrija klub slabim finančnim leta 1931 prevzela garancijo za obveznosti Creditanstalta in jo je sanacija vsega dunajskoga denarstva stala skoraj milijard silingov, kajti tudi pri ostalih dveh dunajskih bankah (Bankverein in Escómpetgesellschaft) je država sodelovala pri sanaciji. Prav tako je Francija dala 2 milijardi frankov za sanacijo ene največjih pariških bank. Podobno je iztvovala ogromne vsote za svoje velebanke Italija, ki jim je odvzela vsa ona aktiva, ki so bila ali zamrznjena ali neflikvidna, odnosno, je bila njih likvidacija zvezana z velikimi izgubami. Zanimiva je zgodbina nemških bank leta 1931, ko je morala država prisikočiti na pomoč velikim bančnim kolosom, in računajo, da jo je to stalo nad 1 milijardo mark. Skoro bi rekli, klasičen primer sanacije denarstva je bil v severoameriških državah. Tudi tu je država odločilno posegla vmes

in je v zvezi z emisijskimi bankami rešila ogromno večino bank s konstrukтивnimi ukrepi. Vse to so samo one države, kjer je država moralna prisikočiti na pomoč, ker so bile izgube bank znane vsemu svetu.

To nas potrjuje v misli, da so potrebni družbeni ukrepi, ne pa samo odlog plačil. To je imel mogoče v mislih tudi minister trgovine in industrije dr. Demetrovič, ki je dne 9. marca letos v svojem eksposetu v skupščini dejal, da so denarni zavodi z redkimi izjemami v smislu predpisov uredbe za zaščito denarnih zavodov prosili samo za odlog plačil in niso šli po nakazani poti sanacije, kakov je vsebovana v uredbi, odnosno zahtevajo samo podaljšanje moratorija.

Prahljivo je, če hočemo dobiti pravo sliko o našem denarstvu, da si jasno povemo, kje smo in kaj imamo. Toda samo ta ugotovitev je premalo, saj vemo, da tudi drugod diagnoza vodi do uspeha, če se začne tudi pravilno zdravljenje. V našem slučaju pomeni diagnoza samo ugotovitev, da nam bo bolezni vzela bolnika, to je denarne zavode. To ne bi smelo biti. Nočemo hoditi v zgodovino in hvalejmo odnosno grajati našega bančnega sistema v Sloveniji, o katerem so dejali strokovnjaki, da je bil ustvarjen za kreditne potrebe naše dežele, toda zanima nas vprašanje, kako bo v bodočnosti našim kreditnim sistemom sploh v naši državi.

Kar se tiče kreditnih zadrug, je gotovo, da ne bodo več igrale take vloge v poddelovanju kreditov kot doslej. Podobno velja tudi za regulativne hranilnice in banke. Vsi privatni denarni zavodi skupaj se bodo morali omejevati predvsem na lastna sredstva in zato ne bodo imeli več edocičilnega pomena za naš kreditni sistem. Na njih mestu bodo stopili privilegirani denarni zavodi, ki že zdaj edini zaznamujejo znanec dotok tujih sredstev. Kreditna politika teh zavodov pa je v marsičem potrebna remedije in treba jo bo postaviti na nove temelje, če hočemo imeti od nje one koristi, ki bodo v pravem razmerju z vsotami, ki so prisile iz naših krajev baš v te zavode. Seveda ne smemo pri tem prezreli dejstva, da basi tudi zavodi v pretežni meri financirajo državo, kar kažejo njih balance. To sta predvsem Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica. Privilegirana agrarna banka tudi ne bo pršla dosti v poštev in kreditiranje potreb našega gospodarstva. Preostaja le še Obština banka kraljevine Jugoslavije, katere poslovni obseg pa je premajhen, da bi mogel odločilno vplivati na bodočnost našega kapitalnega trga.

Posebno stališče ima že sedaj Narodna banka in ga bo imela tudi v bodočnosti. Toda če pričakujemo od Narodne banke onega obvladjanja denarnega trga, ki je za emisijsko banko neobhodno potrebno, moramo spraviti v zvezo s tem tudi sistem njene kreditne politike, ki se mora nadomestiti z novim, kajti le tako bo mogoče, da bo Narodna banka odgovarjala uspešno onim nalogam, ki so običajne pri vseh emisijskih bankah na svetu.

Mogoče bo kdo dejal, da je razpravljanje o bodočnosti našega kapitalnega trga optimistično, ker je danes kreditno poslovanje reducirano na minimum, toda ugotoviti je treba realna dejstva.

Potovanje našega zunanjega ministra v Turčijo B. Jevtič ostane v turški prestolnici tri dni

Istanbul, 11. apr. m. Po pisarju tukajnjega lista -Džuma Hurijet- bo jugoslovanski zunanjji minister Bogoliub Jevtič odpotoval iz Beograda dne 15. aprila s simpolskim brzovlakom. Na turške meje ga bo sprejel in pozdravil v imenu turške vlade Vesik Amir bej, kabinetni šef turškega zunanjega ministarstva. Dne 17. aprila zvečer bo Jevtič z ženo in spremstvom zapustil Carigrad in v salonškem vagonu odpotoval proti Ankari, kamor pride naslednjega dne ob 10 dopoldne. Na železniški postaji v Ankari bo Jevtič pozdravil turški zunanjji minister Tevfik Ruždi bej, Jevtič pa bo izkazala čast tudi posebna četa vojakov. Jevtič se bo mudil v Ankari tri dni in bo stanoval v začet posebej pri-

pravilnih apartementih luksuznega hotela »Ankara Palace«. Prvi dan bo Jevtič napravil uradne obiske merodajnim osebnostim turške republike, zvečer istega dne pa bo na čast Jevtiču priedel turški zunanjji minister Ruždi bej svečano večerjo s plesom. Drugega dne priredi na čast Jevtiču svečan banket predsednik turške vlade Izmet paša, zvečer istega dne pa priredi naš poslanik v Ankari dr. Miroslav Janković Jevtiču večerjo, po kateri bo velik sprejem v našem poslanstvu. V teku tega dne bo Jevtič sprejel tudi predsednika turške republike Kemala paša. Tretjega dne zvečer odpotoval Jevtič iz Ankare in se bo zadržal na povratku dneva v Carigradu.

Razorožitvena pogajanja v Ženevi

Ženeva, 11. aprila, b. Vedno bolj prevladuje prepričanje, da bo bodoče stališče Nemčije v razorožitvenem vprašanju odločilno za rešitev problema, ki se že leta in leta ne game z mrtve točke. Problem varnostnih garancij bi se lahko po mnenju Francije rešil takole: Konvencija o oborožitvenem stanju bi se omejila le na Evropo, podkrepila pa bi se s paktom o vzajemni pomoci, ki jo je predlagala Sovjetska Rusija. Po tej poti bi se lahko prišlo do vzhodnega Lorraine. Tudi Francija bi lahko sprejela te pogoje, po katerih bi Nemčija imela pravico na dopolnilno oborožitev. Francija pa bi se obvezala na omejeno znižanje lastnega oružja. Venecija bi imela Francija pravico, da lahko obrabičeni in pokvarjeni material dopolni in ga celo

zboljša. Končno bi dobila Francija popolnoma svobodne roke v trenutku, ko se ugotovi, da vsi podpisniki, ali pa samo nekatere ne izvršujejo lojalno prevzeti obveznosti. To francosko stališče, ki se je sčasi razširjalo med članimi konference, je povzročilo skrb, ker se pod takimi pogoji ne more pričakovati niti sklenitev najskromnejše konvencije, s čemer je tudi usoda razorožitvene konference zapetačena.

Berlin, 11. apr. p. Nemški zunanjji minister von Neurath je danes sprejel angleškega poslanika v Berlinu ter mu sporočil, da je vzel na znanje vprašanje angleške vlade glede oboroževanja na podlagi interpretacije v poslanskih zbornicah. Angleškemu poslaniku je izjavil, da bo nemška vlada pravočasno dala pismen odgovor.

Proti maj v Nemčiji

Berlin, 11. aprila, b. Letos pripravljajo narodni socialisti posebno pompozno proslavo 1. maja. Delegati Hitlerjeve omladine iz vse Nemčije bodo vso noč pred 1. majem prevevati na Brockenfeld. Drugega dne zjutraj krejco na Tempelhof, kjer bo ogromna revija zastav in zaprisega narodnih socialistov v podjetjih. V Lustgartnu bo zvečer velika ljudska svečanost in ogromna iluminacija. Tudi na Tempelhofu bodo velike svečanosti, katerih se udeleži državni kancler Hitler. V Lustgartnu bo zvečer govor Göhring. Stroški za to proslavo so proračunani na 10 milijonov mark in se bodo krili iz prodaje znakov, ki nosijo na eni strani kljunkasti križ.

Sroške za proslavo nameravajo narodni socialisti kriti iz prodaje znakov, ki bodo na eni strani nosili kljunkasti križ, na drugi strani pa kladive in srp, toda ne prekrizano, kakor imajo to komunistični znaki, ampak hosta srp in kladivo vsak zase ločeno.

Nemčija ne dobi kreditov

Bern, 11. apr. p. Guvernerju nemške narodne banke dr. Schachtu je danes odgovoril v javnosti Švicarski zvezni minister Schüttess, Švica ne more dovoliti Nemčiji nobenih novih posebnih ugodnosti pri transferu obresti in amoralizaciji za nemške dolgove. Švicarska trgovina z Nemčijo je aktivna za 350 milj. mark, iz česar se vidi, kako veliko kupuje Švica v Nemčiji, in kar je posebno važno, da naročila budi plača. Radi tega pravi, da mora Švica vztrajati na dosedanjih transakcijih dajavah, ker le tako se bo dalo vzdržati dosedjanji medsebojni promet med obema državama.

Röhm gre domov

Berlin, 11. aprila, AA. DNB poroča iz Belgrada: Minister Röhm, načelnik generalnega štaba nacionalno socialističnih napadnih oddelkov, ki se je mudil v Dalmaciji na počitniščah, se danes odpelje nazaj v Nemčijo. Včeraj je Röhm obiskal banca zetiske banovine.

Nemčija-Jugoslavija

Trgovinska pogajanja z Nemčijo so prišla na zelo resno stopnjo

Belgrad, 11. aprila, m. Jugoslovansko-nemška delegacija za sklenitev novega trgovinskega sporazuma med našo državo in Nemčijo je po svoji vrnitvi iz Dubrovnika v Belgrad nadaljevala svoje delo. Ker so že v Dubrovniku pričela pretresati nekatere načrtovane vprašanja, so se v Belgradu ponuditi načrti, ki jih je nadaljevala vprašanja nove trgovinske pogodbe, je sedaj prispevala iz Berlina v Belgrad. Še posebna skupina nemških ekspertov, ki bodo skupaj z nemško delegacijo razpravljali o raznih važnejših gospodarskih vprašanjih glede nove trgovinske pogodbe.

Kolikor se je moglo zvedeti, zahteva Nemčija od svoje strani znižanje carinske tarife za uvoz svojih industrijskih proizvodov, in ... za 25% do 50%, za rezervne dele za stroje, ki so bili uvoženi iz Nemčije, po-

sebno pa za one, kjer jih je prejela naša država na račun reparacij, pa zahteva Nemčija sploh carine prost uvoz.

Z naše strani pa se polaga posebna važnost na izvoz žita, jaje, zelenjave, sadja in raznih drugih živiljenjskih potrebščin, kakor mleka, mlečnih proizvodov, suhomesnatega blaga itd. Razen tega želi naša delegacija, da da Nemčija svojim turistom, ki potujejo v našo državo, posebne ugodnosti.

Tudi Jugoslavija bi bila po mnenju dobro poučenih krogov pripravljena, da za te turiste osvobodi zamrznjene nemške terjatev v Jugoslaviji. Kakor se vidi iz prednjega, se pogajanja med našo in nemško delegacijo nahajajo na zelo resni stopnji in je verjetno, da bodo trajala še nekaj dne.

„Stampa“ proti „Boju“

Belgrad, 11. aprila, m. Današnja popoldanska »Stampa« objavlja v svojem uvodniku »Politična sezona« ostre napade na bojevniško organizacijo v Sloveniji.

Belgrajske vesti

Belgrad, 11. aprila, m. Za davčnega inspektora 5. pol. skupine je postavljen pri dravskem finančnem ravateljstvu v Ljubljani Ivan Mešek, doslej višji davčni kontrolor iste pol. skupine; za davčnega inspektora 6. pol. skupine pri davčni upravi v Litiji je postavljen Franc Marine, višji davčni kontrolor iste pol. skupine.

Belgrad, 11. aprila, 12. aprila bo po predhodnem sporazumu trgovinskih in industrijskih zbornic v tukajnji industrijski zbornici sestanek vseh predsednikov in tajnikov trgovskih in industrijskih zbornic.

Skoplje, 11. aprila, m. Za proslavo 20-letnice vstopa prvih rekrtov iz Južne Srbije v srbsko vojsko se delajo zadnje priprave. Proslava se bo vrnila, kakor smo že poročali, 14. in 15. aprila in je udeleženih velika množica naroda. Doslej je napovedanih 52 posebnih vlakov.

Belgrad, 11. aprila, m. Snoči je bil tukaj meddržuven sestanek tukajnjih slovenskih kulturnih društev, na katerem se je soglasno sprejel sklep, da bo napovedani koncert Trboveljskih slavkrov 8. maja letos ob 8 zvečer v dvorani Kolarjeve ljudske univerze. Sestanka se je udeležil tudi poveljodržavnik slavkrov g. Suligoj.

Drobne vesti

Bukarešta, 11. aprila, AA. Policija je izvršila hišne preiskave pri več častnikih. Odkrila je orožje in dinamitne naboje ter artilerijo 8 častnikov in 6 civilistov.

Vancouver, 11. aprila, b. Semkič je prispeval znani pustolovec Lincoln v spremstvu petih budističnih menihov in 13 budističnih opati. Kanadske oblasti mu niso dovolile, da se izkrcata.

Moskva, 11. aprila, TG. Sovjetska vlada objavlja, da je od 10 milijonov 517 hektarjev svetega polja posejanega 5.400.000, med tem, ko je bilo posejanih lani le 5.829.000 hektarjev.

Bukarešta, 11. aprila, c. Romunsko poljedelstvo je izdelalo zakonski predlog za uvelbo žitnega monopola v Romuniji.

Madrid, 11. aprila, c. Španski socialisti so doživeli danes v parlamentu zoper občetna poraz. Izvzeli so glasovanje o svojem predlogu amnestije, pa so ostali v zelo veliki manjšini.

Berlin, 11. aprila, c. Državni kancler Adolf Hitler se je danes vklapljal na križarko »Deutschland« in odpeljal z njo neznanokam.

New York, 11. aprila, c. »New American« piše, da se oblasti artilerije nekega Savagea, ki je pripravljal atentat na predsednika Rooseveltta. Početje je moral kavcijo 1000 dolarjev.

Utrinki

SONČNI ZAREK

Kölnische Volkszeitung poroča, da bodo v jeseni v Melbourne in Australiji odkrili čudovalni spomenik v spomin v svetovni vojni padlim vojakinom. Spomenik bo stal na visini nad mestom. V kripti bo ležala na mizi spominska knjiga z imeni vseh tistih, ki so se svetovno vojno udeležili. Imena so izpisana v zlatu. Znamenito pri tem spomeniku pa bo, da bo rasko le na 11. novembra ob 11. dopoldne prodrl sk

Vatikanska bazilika v velikonočnem sijaju

Kanonizacija bl. Janeza Boska

Srebrne trobente zapojo na koru sv. Petra: papežev sprevod se pomika skozi vežo veličastnega svetišča.

Za to ogromno slovesnost se je vatikanska bazilika odela v največji sijaj. V glavnih ladji, v kupoli in apsidi gori lestence pri lestencu in tisoče in tisoče žarnic v škrlnah plamenih odseva na dragocenem damatu, s katerim so prekriti orjaški stropi.

V ozadju apside stoji papežev tron, ob straneh pa so razpostavljeni sedeži za

Mali Janezec Bosko kot hlapček vodi voliče pri oranju.

kardinalne, nadškofe, škofe in opate. Takisto se v apsidi dviga cela vrsta tribun, določenih za člane vladarskih hiš — kakih trideset jih bo prisostvovalo veličastni ceremoniji, med njimi italijanski in danski prestolonaslednik, sijamski kraljevski par i. dr. — nadalje za člane diplomatskega zborna ter druge civilne in cerkvene dostojanstvenike.

Glavna in počezna ladja sta razdeljeni v celo vrsto ograjenih prostorov, ki so odločeni številnim povabljenjem in raznim skupinam odposlancev in romarjev. Enega od najlepših prostorov v neposredni bližini papeževega oltarja pod tribuno siksinstinskih pevcev smo zavzeli mi, slovenski romarji.

Na obeh straneh papeževega oltarja vija se s takozvane lože sv. Veronike na levi in lože sv. Helene na desni dve slike, predstavljajoči tista dva čudeža, na podlagi katerih se bo izvršila proglašitev novega svetnika. V ozadju apside pa žari v Berninijevi slavni razsvetljena podoba Sv. Trojice.

Srebrne fanfare so zapele: papeževa nosilnica se pomika v svetišče. Ob vhodu sprejmejo Sv. očeta člani vatikanske duhovštine in kapitola — in v tem trenutku zaori po vsem svetišču navdušen pozdrav: 6000 gojenk in 15.000 gojencev salezijanskih zavodov pa zapoje veličastno himno don Bosku na čast. Pesem mladih grl naravnost buči v ogromnih dimenzijah vatikanske bazilike. Ob koncu hvalnice zakliče vsa ta mladina trikratni »živio« svojemu očetu — novemu kardinalu.

Medtem je papežev sprevod krenil proti Julijevi kapeli, posvečeni Brezmadežnemu spočetju. Njegova Svetost stopi z nosilnico in skupno z vsemi dostojanstveniki poklekne pred Najsvetejše, ki Ga počasti s kratko adoracijo.

Nato se sprevod nadaljuje proti glavnemu oltarju.

Pred papeževim oltarjem Sv. oče znova stopi z nosilnico in poklekne pred faldistorij (prelatski klečalnik). Po končani molitvi se napoti proti tronu. Tu se mu poklonijo kardinali, patrijarhi, nadškofje, škofje in opati ob prepevanju siksinstinskega zborna; kardinali mu poljubijo roko, škofje štolo, opati pa nogo. Nato zavzame papežovo spremstvo svoje prostore.

Obred kanonizacije se prične.

Ceremonijer pripelje pred papežev tron kardinal-prefekta Sv. Kongregacije, prokuratorja kanonizacije in konzistorialnega advokata na njegovi levici. Poslednji poklekne pred Sv. očeta in v imenu prokuratorja kanonizacije poprosi Njegovo Svetost, naj blagovoli vpisati v katalog svetnikov bl. Janeza Boska.

60 družin slovenskih rudarjev iz Holandije v domovini

Ljubljana, 11. aprila.

Zalostna je usoda slovenskega rudarja! To znova potrjuje transport rudarskih družin, ki je prispel iz Holandske v Ljubljano. V raznih holandskih rudnikih je bilo zapošlenih 60 slovenskih rudarjev, doma iz raznih krajev Slovenije. Tam so delali že več let ter so dobro zaslužiti. Seboj so imeli družine. Zivelji so primerno udobno in so si prihranili tudi večje vse.

Pred letom pa je izbruhnila tudi v holandskih rudnikih kriza. Posledica je bila, da so bili naši rudarji vrženi na cesto. Holandska vlada jim je po mednarodnih pogodbah nakazovala iz svojih socijalnih fondov malenkostne podpore. Rudarji so skromno živelji. Sile razmer jih je primoralna, da se marsikaj poprodali in da so načeli tudi prihranek. Vedno so upali, da se bodo razmere izboljšale in da dobe zopet delo. Zaman! Naposled so bili za nje tudi krediti iz holandskih fondov izčrpani. Holandska

vrlada je zato odredila, da se transportirajo v domovino.

Pred tedni je vseh 60 družin naložila v železniške vagone z vsem njihovim pohištvo. In tako so rudarji s svojimi družinami nastopili križevo pot. Transport je štel poleg 60 rudarjev še 200 žena in otrok. Ta transport je v ponedeljek prispel v Ljubljano. Borza dela, Delavska zbornica in izseljenski komisariat so se sicer za nje zavzeli in jim prihiteli na pomoč. Otroško zavetišče na Višu je prevzelo rudarske otroje za 1 mesec v oskrbo. Nekateri rudarji so odšli v svoje domovinske občine, 2 pa celo v državni senjski rudnik v Srbiji. Rudarji se pritožujejo, da so se že pred meseci obrnili na svoja županstva, kako naj bi jim doma preskrbeli zaslujen. Toda niti od ene občine niso dobili odgovora. Za nekaj tednov bodo pa skrbele naše socijalne institucije za nesrečne rudarje, toda krediti so tako izčrpani, da je to nemogoče za deli časa.

Bravo si čašo zdravja!

Pred vsako jedjo, zlasti pa pred kosilom in večerjo

rogaške slatine,

ki zboljša tek, gasi žejo in utrja zdravje! Dobra je, okusna in poceni.

Namesto Sv. očeta odgovori eden od prisotnih dostojanstvenikov, češ, da Njegova Svetost občuduje čednost blaženega, toda preden izreče odločilno besedo, treba prositi božjega razsvetljenja po priprošnji Marije in nebeskih svetnikov.

Papež poklekne pred faldistorij in vsi dostojanstveniki se za njim zgrudijo na tla, pevci pa zapojo litanijske svetne svetnikov.

Po končanih litanijskih papež znova sede na prestol. Prejšnja trojica v drugo stopi preden in zagovornik ponovi isto prošnjo: le namesto izraza »vas silno prosi«, da ga je rabil pri prvi prošnji, pravi sedaj »vas silne prosi«. Sv. oče mu da odgovorit, češ, da je ves prevezel od veličine dejanja, ki se naj izvrši, in da je zato treba prositi pomoči Sv. Duha. Zategadelj odpoj psalm »Usmili se«, nato pa Sv. oče sam zapoje »Pridi, Stvarnik Sveti Duh!« Ko potem odmoli molitve k Sv. Duhu, se znova vsede in prosive tretjiči pridejo preden. Zopet ga prosijo in zdaj »zelo silno«.

Papež tajnik jim odgovori, da je Sv. oče pripravljen izreči zadnjo besedo, ker je prepričan, da je ta kanonizacija po volji božji. Tedaj vsi vstanjejo, le Kristuov namestnik s škofovsko kapo na glavi obsedi na Petrovi stolici.

Trenutek je slovesen in globoka ginjenost prevzame tisoče in tisoče navzočih. Njegova Svetost se vzravnava in v polnosti

svojega svetega učiteljstva izgovarja z jasnim glasom besedilo kanonizacije:

— odločimo in okličemo za svetnika bl. Janeza Boska in ga vpisemo v seznam svetnikov in odredimo, naj se njegov spomin vsako leto pobožno praznuje na dan 31. januarja.

Tega dne je namreč don Bosko umrl za ta svet in se rodil za nebesa. Zato se imenuje 31. januar njegov »dies natalis« — rojstni dan novega svetnika.

Po teh besedah se vsa cerkev razgiblje v velikanskem navdušenju. 60 ali 80.000 glasov navzočih vernikov se zlije v en sam klic velikanskega navdušenja: »Živel sv. Janez Bosko.«

Po tem oklicu zapoje papež zahvalno pesem. Tedaj se v kupoli oglasijo trobente, razmaja se veliki zvon Sv. Petra in ob njegovem bučanju se zbudijo zvonovi tristri rimskih cerkv ter z ubranim pritravkovanjem oznamajo, da imamo novega svetnika.

Istocasno se na zunanjji loži bazilike sv. Petra razkrije pred dvestotisočglasno množico velika slika, ki predstavlja sv. Janeza Boska v nebeski slavi. Na trgu pa spustijo dva goloba, ki naj poneseta v don Boskovo mesto Turin veselo vest o kanonizaciji turinskega apostola.

Papež odpoje še molitev k novemu svetniku in podeli apostolski blagoslov. Tako se zaključi prvi del slovesnosti.

Pri Planini je še globoko jezero

Avtomobile prevažajo s čolni

Planina pri Rakeku, 10. aprila.

Pri nas zaliva povodenj vso veliko ravanje mesec dni. Na cestah je vode še skoraj 1 m. Poštni promet se vrši po državni cesti z Logatcem, ker ni mogoč z Rakekom kakor navadno. Marsikdo ne ve, da je cesta proti Rakeku pod vodo, zato pridrve k nam avtomobili — tu pa razočaranje — na Rakek ne morejo, ogromna masa vode ne pusti. Tu pridejo razočaranim potnikom na pomoč naši čolnarji, ki avtomobile vtorovijo v čolne, jih previdno prepeljejo čez nezaščiteno jezero do grada in jih ondi, kjer je cesta zopet prosta, iztovorijo — pri tem nekaj zaslujijo. Žalostno: ko drugod trava zeleni, pri nas, na naših poplavljениh travnikih pa gnejte. Vse skrbno povprašuje: ali se bo kaj izdatnega ukrenilo za izčišenje odtočnih

jam, sicer se bo moralo ljudstvo izseliti, poselivo iz Laz in Jakovice, kjer imajo tudi značenje del njiv pod vodo.

Iz vasi Laze se prav sedaj dela nova široka banovinska cesta skozi vas Ivanje selo na Rakek. Prav je to: ljudje bodo nekaj zaslujili; to bo najkrajša zveza med Logatcem in Rakekom, treba ne bo več hoditi okrog na Planino, kjer je cesta tolkokrat poplavljena, nova cesta bo pa speljana toliko višje, da je povodenj ne bo dosegla.

Govorimo tudi o napeljavi elektrike v našem trgu, govorimo tudi o denarju, ki je za to potreben, a ga ni, mislimo na posojilo — ta misel pa ni prijetna, ker treba tudi misliti na vrnitev posojila... Je torej veliko vprašanje, ki čakajo razvozljanja.

Odgovori na vprašanje:

Kako spraviti ljudi do kruha?

XXVI.

1. Oni, ki opravljajo državno službo, morajo biti moralno in krščansko pravčno vzgojeni. 2. Plače višjih naj se znižajo. 3. Poslanci naj dobe plače, odnosno dnevnice, samo za čas zasedanja. 4. Ukinjejo naj se vse reprezentančne doklade za prirejanje banketov. 5. Plače državnih, samoupravnih in zasebnih uslužbencev ne smijo presegati 6000 DIN mesečno z vsemi tozadavnimi dokladami. (Izvzete so družine z velikim številom otrok.) Kajpada velja to še bolj za delničarje, kateri imajo sedaj prevelike dohodke. 6. Ukinjejo naj se podpore raznimi društвom. 7. Oceni naj se premoženje raznih državljanov in ugotovi, na kakšen način so prisli do njega. Za to oceno naj se vzame njihova davčna napoved; kar bi bilo premalo napovedanega, odnosno preveč premoženja, naj bi se odvzelo. 8. Stroji, ki nadomeščajo 20 ali več sto delavcev, naj se močno obdobjijo. 9. Karteli, trusni in delniške družbe z več deset- ali stotimljonskim premoženjem naj se prisilijo, da dajo brezobrestna posojila. 10. Denar naj se žigosa po denarnih zavodih, kdor ga ima več ko 100

tisoč Din, tega naj država začasno obdrži za vzdrževanje rednega denarnega prometa. 11. Ves ta denar, ki bi se dobil, naj bi se uporabil za fond javnih del. P. J.

XXVII.

1. Takoj se naj določi kratek rok za žigosanje denarja. 2. Pri žigosanju naj se zapomnijo imena doličnih ljudi, pri katerih leži denar v preveliki množini. 3. Takoj po žigosanju naj se zopet določi kratek rok, v katerem se morajo izkazati vsi dolični, da so dali denar v hranilnico, ali so ga zakupili, ali dali kakorkoli v promet. 4. Kar je našega denarja v inozemstvu naloženega, naj se potegne nazaj ali naj se zapleni. 5. Dinar naj se zniža na njegovo resnično vrednost.

In kmalu bomo prišli vsi do kruha, saj hvala Gospodu Bogu, pri nas je kruha dovolj za vse. — L. A. Dobrova.

Barje je treba osušiti!

Ker se slišijo mnenja, da projekt za melioracijo Barja ni potreben in da sedanji odvodniki popolnoma zadostujejo, še o tem važenem vprašanju nekaj pripombe.

Samo nepoznavalec razmer Barja more kaj takega trditi. Kako osušujemo zemljišča na barjanskem svetu, v kakšnem stanju so sedanji odvodniki, je o tem že izšel članek v »Kmetovalcu« 1934, št. 1. Na Barju imamo še vedno čez 8000 ha zamočvirjenega sveta, ki ga bo treba osušiti, ako hočemo dosegati čim večje in boljše pridelke. Tudi ostali svet bo treba izboljšati, regulirati potoke, predvsem hidournike in odvodnike.

Vsi sedanji odvodniki nosijo veliko krvido, da voda ob poplavah ne more hitro odteči. Z regulacijami bi odtok pospešili, kar vse Barjanje želi. Tudi Meliki omemba (Kronika, 1. št.), da so odtok oviral ceste, šradoni, mostovi, posebno pa lžanska in Črnovaška cesta. Pa karok se zdi, smo prisli glede izdelave projekta za melioracijo Barja na mrtvo točko.

V temu je, da se prične z izdelavo projekta za regulacijo Sotle in bodo v ta namen ustanovili posebno terensko tehnično sekcijsko, ki bo imela nalogo, da celo vprašanje temeljito prouči in izdelava projekta. V tem namen je v prihodnjem državnem in banovinskem proračunu že poskrbljen potreben kredit. G. narodni poslanec V. Spindler ima glavno zaslugo, da je prišlo do te važne odločitve (vidi »Jutro« št. 20) Tudi za to regulacijo bodo potreben težki milijoni. G. poslanec zaključuje svoj članek: »Regulacija Sotle je nujna, ne preneses nobenega odlašanja več in tudi ne več dolgotrajnega študiranja kakih komisij, ker je zadeva že davno dozorela in jo je treba nemudoma v roke vzetti. Dostavimo, da vslja vse to tudi izdelave projekta za melioracijo Barja.«

Kaj pa Barje? Kaj ni stokrat večje važnosti, kakor Sota, pa se nobeden od merodajnih faktorjev ne briga, da bi z izdelavo projekta za melioracijo Barja nadaljevali in ga čimprej tudi do konca. Barjanji čakajo na to.

O priliku sestanka komisije koncem decembra 1931 za določitev osnov, po katerih se ima izvršiti projekt za popolno dovršenje regulacije Ljubljanske, se je gledalo samo na ljubljansko Barje. Na podlagi izjav je komisija sklenila, da se vodni zdroji za obdelovanje Barja priporoča, da čimprej izvrši vse geodetska, hidrografska in pedološka dela, karor tudi, da preskrbi podatke o vrsti kulturnih, ki bi ih bilo mogoče nairacionalne oride-

KJERKOLI BOD

**Kí-Kí POVSDI
ČOKOLADO?
SEVEDA ZOPET
SAMO
Union**

Ana Kralj - 80 let

Višnja gora, 12. aprila

Ana Kralj, gostilničarka v Višnji gori št. 19, obhaja danes 12. aprila 1934 svojo 80 letnico. Rojena je bila na Veliki Dobravi pri Višnji gori.

<p

Zadnje ure Andreja Malija

Novo mesto, 11. aprila.

Obsojenec Andrej Mali, ki je prejšnje dni še upal, da je tudi zanj na svetu usmijenje ter da ga bo oblast pustila živeti, čeprav zapregla do smrti v hudi ječi, se je zadnje dni udal v svojo usodo ter se pripravljal na smrt. Zbral je veliko volje, in vsi, ki so imeli ta ali oni opravek z njim, trdijo, da se je resnično skesal ter da je resnično obžaloval svoj zločin nad svojo dobro ženo. Ves čas, odkar mu je bilo sporočeno, da bo sodba nad njim izvršena, pa do svoje smrti se je imel v oblasti ter se mu je poznalo, da je zbral mnogo volje za svoje zadnje trenotke.

Ko je že premagal strah pred smrtnjo, je imel se vedno strah pred vešali. Zato je tudi prosil g. predsednika dr. Kavčiča, ko mu je to niznanil, da bo obesen, naj ga raje ustrele. Seveda je moral predsednik to prošnjo odkloniti. Vprašali so ga, ali želi duhovnika. Pritrdil je. Na vprašanje, ali si želi kakega določenega, je prosil: »Tistega gospoda mi pošljti, ki me je spovedoval za veliko noč!« Bil je to g. vikar Franek Kek, ki je tudi kazniški duhovnik. Že za veliko noč je g. Kek Andreja potolažil in mu obudil vero v božje umiljenje, ki tudi zločincev ne zavrne, ako se spokore in zaupajo vanj.

Popoldne so ga obiskali nekateri sorodniki, dva nečaka, nečakinja, brat Anton, svak (brat Golmajerjeve). Prišel je tudi fotograf, ki je napravil zadnje fotografije za sorodnike. Sorodniki so prinesli Andreju od doma križe, da ga bo imel v smrtni urbi, in nekaj jestvin. Do večera Andrej skoraj nič jedel, prosil je le za liter vina, kar je tudi dobil. Z vinom je pogostil tudi brata Antona in druge sorodnike, ki pa so pili bolj iz vlijudnosti.

Ob 5 popoldne je prišel vikar g. Kek in eno uro pripravljil Andreja za spoved. Govorila sta do 6. nakar ga je vikar zapustil, naj opravi se sam s seboj. Andrej se je poigreval v molk. Bil je nekaj časa sam v celici, nato ga je obiskal državni pravnik dr. Rus, ki ga je še nekaj zaslševal, nato pa so ga ponovno obiskali še nekateri sorodniki. Prišel je zopet g. Kek, kateremu se je Andrej vdano spovedal.

Prišeli so Anton, prišli so zopet še drugi sorodniki, prišla je tudi Marija Golmajerjeva. Anton je bil ves v solzah, z Andrejem sta se objela in poljubila, nakar so solze oblike še Andreja. Celicia je bila ves čas široko odprta, pred celico pa so odmevali koraki orožnikov, jetniških pažnikov in jecarja. Prinesli so še vina, težkega belega triškogorea, prinesli so cigaret in proti 10 je Andrej pokusil nekaj peciva. Sorodniki so se pogovarjali o raznih družinskih zadevah. Golmajerjeva je prosila Andreja:

»Andrej, sedaj, ko grešiš h koncu, povaj sedaj, da sem jaz nedolžna, da bom vsaj jaz oproščena.« Nekdo je pripomnil: »Marija, tudi če bi to Andrej res storil, sedaj je prepozno, ker ste že pravomočno obsojeni in tudi Andrejeva izpoved ne bi veljala.« Andrej pa je Mariji odgovoril: »Kaj naj jaz povem? Saj te nisem jaz tlačil notri! Povedal sem le, kar je bilo res!«

Okrug polnoči se je Golmajerjeva umaknila v svojo celico. V nadaljnjem govoru je Andrej svetoval Antonu, naj se vjetrušnici ne sliškarstva, da bo kaj znal, ko odsedi svojo kazeno.

Nad Novo mesto je legla noč. V celici so prizgali svetilke, počasi je utihal mestni hrum. Okoli sodnega poslopja je nastala tišina. Z bližnje kapiteljske cerkve je vsake četrte ure bila ura: glasno, s čistim glasom, Cula se je v celico. Vsakokrat se je Andrej zdržal. Kadil je neprestano, kakor da hoče pregnati misel na čas, ki je bežal z udarei cerkvene ure. Z Antonom sta nekaj časa tudi igrala karte, igro šest in šestdeset. Pred jutrom je nečakinja pričela z Andrejem mohti rožvenene.

Napočilo je jutro. Ob 4. ko je bil še mrak, je prišel zopet g. Kek s cerkvenikom. V jetniški kapelji so prizgali luč. Iz celice so priveli Andreja neuklenjenega; sedel je v prvo klop, za njim so prišli nečakinji in svaki, za njimi pa Anton. Vsi so sedli za Andrejem. Ko je pristopil duhovnik k oltaru, je Andrej pokleplnil ter je večino maše preklepal. Med mašo je duhovnik obhajal Andreja, za njim pa so prejeli sv. zakramenta svakinji in brat Anton.

Po maši je moral Andrej zopet v celico, spremjamati pa so ga duhovnik, sorodniki in jetniško osebje. V celici je Andrej molil še zahvalo za sv. obhajile, nato pa molitev za umirajoče.

Prišla je ura, ko se je kazalec nagnil že močno proti pol 6. Za ta čas je bila določena izvršitev sodbe. G. Kek je natočil Andreju še tri kozarce vina, ki jih je v dušku izplil. Prižgal je cigareto. Pristopili so pažniki in ga vklenili. Andrej jih je prosil, naj ga ne vklenejo, ker bo popolnoma miren. Naglo se je še poljubil z vsemi sorodniki, nakar so ga odvedli na drugo dvorišče jetnišnice, kjer so bila pripravljena vešala.

Na poti iz celice do vešala je Andrej pravil g. Keku: »Prosim Vas, objavite v časopisu, da tisti umorovi, ki so me jih časopisi dolžili, nimam na svoji vesti. Naj moji ljudje ne trpe po krivem smrtonočtu. Ni mi žal, da umrem, le starši se mi smilijo.« Pod starški je mislil najbrž Anžlovarjeve. Prošnjo za objavo v časopisu je pod vešali ponovil tudi sodnik dr. Prijatlu. Andrej je bil popolnoma miren, vsaj na videz.

Na dvorišču so bili že zbrani: sodnik s

LJUTOMERSKA IN RADGONSKA

VINA

v sodih in steklenicah

ter svoj priljubljeni

SEKT

Vinogradniško veleposestvo

in vinske kleti

CLOTAR BOUVIER V GOR. RADGONI

Zastopnik: KAREL FAVA

Ljubljana, Celovška cesta 44, istotam

ZALOŽNA KLET IN BUFFET

o. s. dr. Prijatelj, najmlajši član velikega senata, državni tožilec dr. Davorin Rus, sodni zapisnik sodni pristav dr. Tratnik, sodni zdravnik primarij dr. Ignacij Pavlič, orožniki, jetniški pažniki, nekaj sodnih uradnikov in krvni Hart s svojim pomočnikom. Ves čas je obsojenec spremjal g. vikar Kek. Mali je sprejel v roke križe, ki ga je potem tvořil pažnik. Sorodniki izvršili sodbe niso prisostvovali. Sodnik dr. Prijatelj reče Andreju: »Sedaj se bo nad vami izvršila smrtna kazen!« — krvni pa ukaze, naj izvrši svojo dolžnost. Andrej molče stopi na pručico pod vešala, duhovnik mu da poljubiti križe. Andrej je bil mirtve. Zdravnik ugotovi smrt v manj kakor 12 minutah. Krvni vrže rokavice pod noge: »Tvoje smrti nisem kriv!« — nato pa se odkrije in sporoči sodniku: »Pravici je zadostenčeno!«

Truplo položi v krsto. S črnim prtom pokrito krsto prepeljejo na staro pokopališče v mrtvišnico, kjer je bil popoldne pogreb. Zločin Andreja Malija nad ženo Amalijo roj. Anžlovar je bil izvršen lani na sredo po beli nedelji. Zadostenčen zanj je bilo izvršeno letos na sredo po beli nedelji.

Andrej Mali se je za svoje grehe spokril in spravil z Bogom in tam bo zadnji sodil. Naj mu bo milostljiv Sodnik!

★

Včeraj je bilo objavljeno v »Slovenecu«, da je bil rajni Andrej Mali sin posestnika in trgovca na Malijevem brdu. Zaradi jasnosti ugotavljam, da je bil njegov oče samo posestnik, medtem ko je na Malijevem brdu trgovec edinočni njegov sosed Janko Dolžan. Spodnji Mali, kateri ni niti po sebi niti po svoji ženi v sorodstvu s katerimkolik v Malijevem procesu imenovanih.

V imenitni družbi

se smatra uživanje kave Hag za znamenje kulture okusa. Kava Hag je izmed vseh plantažnih kav najplemenitejša, divnega okusa in arume, pri tem pa popolnoma neškodljiva, ker je oproščena kofeina. Vsaki gospodinji je v čast, če postreže svoje goste s kavo Hag.

Strogo obsojeni ljudski slepar

Ljubljana, 11. aprila.

Po mnogih hribovitih krajih Notranjske, Belokrajine, dalje po vseh okoli Kočevja in Novega mesta se je v drugi polovici leta 1932 in lani do julija pojavljal še dokaj čedno oblečen človek nizke postave z aktovko v roki, po poklicu trgovski zastopnik, star okoli 40 let. Za svoje žrte si je izbral lahkonervne ljudi. Predstavljal se je za zastopnika pomočne blagajne »Humanitas« in »Mobilarno kreditne zadruge« v Ljubljani. Ljudi je natočeval, da naj zavarujejo stare ljudi za slučaj smrти; kmetom, ki so bili v materialnih stiskih, pa je pripovedoval, da jim v Ljubljani preskrbi brezobrestno posojilo po 40.000 in celo 160.000 Din. Na stopal pa je tudi kot zakoniti pisar, ki ima celo zvezne v Belgradu. Svoje žrte je večinoma osleparil za malenkostne zneske, tako za 2, 5 in 10 dinarjev, druge pa za večje vseote, tako neko žensko za 1600 Din. Na svojem »trgovskem pojavovanju« je 20 osebam izabil vsega skupaj 5200 Din! Banska uprava je 18. julija lani prevedala nadaljnje poslovovanje »Mobilarno kreditne zadruge«. Sele 18. decembra lani se je varnostnim oblastem posrečilo izslediti brezvestnega ljudskega sleparja. Bil je to 45-letni Stanko Zagor, stanujec v Ljubljani. Po daljši razpravi je bil Stanko Zagor pred malim sodnikom, ki mu je predsedoval s.o.s. gosp. Fran Orožen, obsojen na 1. leto in 6 mesecov robitev v izgubo časnih državljanskih pravic za 4 leta. Zagor je v kazenskem listu zaznamovan kot goljuf iz navade.

Koledar

Cetrtek, 12. aprila: Julij I. papež: Angelus, spoznavalec.

Osebne vesti

= Iz vojaške službe. Odrejeni so za poveljnika 1. čete obvezne posadke peh. kap. I. razr. Milan Markovič na službo v teh odsek zrakoplovnega poveljstva zrakoplovni poročnik Pavel Dominko; za vršilca dolžnosti upravnika skladišča poveljstva zrakoplovnih strokovnih šol zrakoplovni podporočnik Dragotin Stanin; za upravnika skladišča poveljstva sarajevske voj. okrožja peh. kap. I. razr. Emil Kečet; za vršilca dolžnosti polj. baterije 5. topn. polka topn. kap. II. r. Aleksander Ersler; za vršilca dolžnosti poveljnika 2. bat. 16. topn. polka topn. poročnik Branko Pečar; za vršilca dolžnosti poveljnika 5. bat. 24. topn. polka topn. kap. II. razr. Jožef Bertok; za vršilca dolžnosti poveljnika 1. bat. 26. topn. polka topn. kap. II. razr. Gustav Voščak; za vršilca dolžnosti poveljnika 2. bat. 27. topn. polka topn. kap. II. r. Stefan Regel; za vršilca dolžnosti poveljnika 2. bat. 29. topn. polka topn. poročnik Rudolf Adamik; za vršilca dolžnosti poveljnika 1. bat. 30. topn. polka topn. kap. II. razr. Peter Bakota; za vršilca dolžnosti poveljnika jadranskega vozarskega eskadrona topn. poročnik Jožef Golec; na službo v vojno-tehn. zavod topn. kap. I. razr. Slavko Par in na službo v topniško inspekcijsko topniški poročnik Rudolf Macej.

Ostale vesti

= Iz Dubrovnika. Povodom smrti g. dr. Jane Brejca, odvetnika v Ljubljani, bivšega voditev koroških Slovencev in doželnega predsednika, bera sv. mašo g. dr. Ivan Bučič, gmn. kat., na dan sv. Justina, dne 14. t. m. ob 7. jutriji v dubrovniški stolnici na oltarju Presv. Srca Ježusovega, za blagor deuso pokojnega.

= Nov list v Splitu. V soboto, 14. t. m. bo začelo v Splitu izhajati glasilo Jugoslavenske narodne stranke (Hodžera in Metiko) za primorsko banovino. List se bo imenoval »Sloboda«. Urednik g. Oskar Tartaglia.

= V Službenem listu kr. banske uprave dravške banovine št. 29 od 11. aprila je objavljena: »Na-

Zahtevanje Gaglova vrtna semena!

občinam sedeži, dalje »Naredba, s katero se izpreminja in dopolnjuje naredba o spojtvu občin v dravski banovini, kolikor se nanaša na dolnjedavški, krški in novomeški okraji, ter se določajo občinam sedeži«. Razglas o razpisu novih volitev občinskega odbora v občini Metlika-okočica, »Objava banske uprave o pobiranju občinskih trošarjev v letu 1934« in »Popravek v banovinskem proračunu dravške banovine za leto 1934-35.«

= Dva ponesrečenca. V lesni industriji Stare v Preserju pri Kamniku je cirkularka včeraj vrgla desko v trebulj 29 letnemu delavcu Francu Cerarju iz Skerjančevega pri Radomljah. Cerar je dobil nočanje poškodbe. — Prednočnje je 51 letni delavec Ivan Možetič vozil z Raketa v Cerknico cement. Ob prihodu brzovlaka pa so se na Raketu konji splašili ter prevrnili voz. Eno kolo je slo Možetič čez levo nogo in mu jo zlomilo. Oba ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

= Slovenskemu učiteljstvu! Naša nova pravila, ki so bila odobrena z odlokom min. prosvete P. št. 17.976 z dne 19. junija 1933, so nam omogočila, da smo tudi za prihodnje velike počitnice uredili novo kolonijo v idealnem kraju Igalem, 2 km od Ercegnovega v bujni Boki Kotorski. Letovanje se bo pričelo 5. julija in bo trajalo 30 dni. Cena: starci plačajo 750 Din (vstevši članarino, kolonialni fond, stanovanje in hrano), novi člani pa 800 Din. Ob prihodu letovanja se bodo priedele tudi razne ekskurzije po najnižjih cenah, kakor v Kotor, Cetinje, Dubrovnik in drugam. Vabimo vse učiteljevce inceskih in meščanskih šol, ki namenljajo letovanje na našem lepem Jadranu, da se takoj priglase na spodnji naslov, ker je število omejeno.

= Luda ponesrečenca. V lesni industriji Stare v Preserju pri Kamniku je cirkularka včeraj vrgla desko v trebulj 29 letnemu delavcu Francu Cerarju iz Skerjančevega pri Radomljah. Cerar je dobil nočanje poškodbe. — Prednočnje je 51 letni delavec Ivan Možetič vozil z Raketa v Cerknico cement. Ob prihodu brzovlaka pa so se na Raketu konji splašili ter prevrnili voz. Eno kolo je slo Možetič čez levo nogo in mu jo zlomilo. Oba ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

= Ljudibitelji ptičarjev v Mariboru predijo tudi letos pomladnemu tekmu ptičarjev, katere se lahko udeležijo psi vseh pasem, ki so polezeni po 1. januarju 1933 in ki so vpisani bodisi v jugoslovansko ali pa v kako inozemsko rodovno knjigo, odnosno imajo za vpis vse predpogoje. Tekma bo v nedelji 15. aprila v lovščini Sv. Miklavž. Sestanek tekmovalcev pri Sv. Miklavžu v gostilni Virus ob cesti Maribor-Ptujski ob 8. jutriji, kjer je bilo predlagano priglasa prejme vsak priljubljenec.

= Pri nagnjenju k mašobi. protin. sladkor. sečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trano pospresti prebavo.

= Zanimive arheološke najdbe. Iz Novega Sada poročajo: Pri vrtnarskih delih na svojem vrtu je našla neka revna gospodinja v Beli cerkvi težak kos zarjave kovinje, ki je bila po mišljenu sosedov ročna granata. Po nalogu policije so kovino izročili vojaški oblasti. Ko so kovino očistili, so dogovorili, da je to navaden železni lonec, v katerem je bilo 2.5 kg turškega zlatega denarja iz 14. in 15. stoletja. Sedaj se ni gotovo, čigava bo ta lepa vsoča denarja. — V vasi Borči na ozemlju belgrajske občine v južni Baški so tamkajšnji kmetje kopali

= Pri pomanjkanju teka, nakislem pehanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v črevih, vzdiganju, motenju pri prebavi, izpuščaju, srbečici osvobodi na naravna »Franz-Josef« grenčica telo vseh naravnih gnilobnih strupov. Že stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« voda popolnoma zanesljivo sredstvo za č

Mariborske vesti:

Grajski problemi

Za regulacijo mestnega grada vlada v mariborski javnosti precejšnje zanimanje Generalni idejni osnutek za regulacijo je bil poverjen inž. arh. Devu in Černigoju, ki sta z delom že pričela. Delo bo seveda radi celega kompleksa vprašanj, ki jih bo treba vzporedno reševati, dolgotrajno. Sele potem pridejo na vrsto stavbnici načrti in ko bodo tudi ti gotovi in od predpisanih inštanc odobreni, se lahko prične z restavracijo in potrebnimi preureditvami. V zvezi z gradom se bo reševalo tudi vprašanje v poštev prihajajočega okolja — torej Grajske ulice, Trga Svobode in Jugoslovanskega trga. Zlasti vprašanje regulacije slednjega trga bo važno. Jugoslovanski trg bi naj ostal v celoti neizpremenjen, le nekatere drevesne skupine naj bi se odstranili ter nasadi modernizirali. Na ta način bi dobil novi mariborski

rotovž v zvezi s Trgom Svobode najprimernejše okolje. — V zvezi z regulacijo teh prostorov je vzniknil tudi nov načrt, ki pa prihaja že prepozno: Prostor, ki ga zavzemajo objekti Scherbaumovega mlina, naj bi se ne zazidali; poslopja naj bi se podrla, stavbna črta pa pomaknila nazaj na višino vzhodne stene takozvenega Scherbaumovega dyorca na Grajskem trgu. Na ta način bi se kopališka ulica fazirila v obsežen prostor, ki bi sčasoma postal reprezentativen trg celega mesta, ki bi segal od gradu do Drave. Vzpostredno s tem bi se rešila tudi pereča prometna vprašanja. Kot omenjeno, pa prihaja ta načrt prepozno, ker bodo iz Scherbaumovega milina zrastle nove stavbe, mesta občina pa tudi nima sredstev za nakup potrebnih zemljišč.

Trdoglavost in lenoba sta dve slabosti svojstvi.

Mnogo bi se dalo popraviti, če ijdije ne bi bili leni in trdoglav. Tudi Vi ste taki! Vi dobre veste, da je Radenska slatina izvanredna pižača in zdravilna, da leči mnoge bolezni, dokler niso zastarele, pa vendar še da danes niste poslati Vašega naslova, da bi Vam mogli poslati cencik za dobavo slatine, obširno brošuro o njej in kopatiški prospekt. Vse to dobite brezplačno. Ne bodite apatični in še danes pište na naslov: Kopališče in zdravilišče Slatina Radenci, Slovenija.

□ Iz Maribora odlha šef montažnega oddelka v tük. delavnicih drž. železnic inž. Ilič. Imenovan je za šefu kurilnic v Cupriji. Odhajači g. inženjer je bil z delavstvom ljubezni in očetovsko skrbje ter ga bodo delavci, kakor je poudarjal na poslovilnem večeru znani borce za delavske interese vpok. žel. delavec Martin Medvešek, radi te njegove prijaznosti in ustrežljivosti ohranil v trajnem in najlepšem spominu.

□ Tri srebrne poroke naenkrat so obhajali v St. Petru pri Mariboru in sicer pri Ornikovih v Nebovi pri Duhovih in Knupleževih. Vrlim šentpeterskim srebrnim jubilantom želimo, da bi čeli in krepki obhajali v neskaljeni zakonski sreči še zlate jubileje.

□ Kolodvorska restavracija ni oddana. Nedavno se je vršila v Mariboru na postaji licitacija za oddajo kolodvorske restavracije. Kakor pa sporoča sedaj železniška direkcija v Ljubljani, licitacija ni uspela. Licitanti so že dobili svoje kavice povrnjene. Najbrž se bo vršila ponovna licitacija oddaja, pri kateri upa doseči direkcija boljše uspehe. — Vprašanje mariborske kolodvorske restavracije postaja vedno nujnejše, zlasti s postrostom tujškega prometa z inozemstvom. Vlaki iz Avstrije in Češkoslovaške pripeljejo s pričetkom toplih dni vedno več tujev in že radi teh bi bilo treba restavracijsko vprašanje na mariborskem kolodvoru nujno rešiti.

□ Gospodarski krog in telefon. Mariborske gospodarske organizacije so podvzeli v zvezi z Zbornico za TOI obsežno akcijo za pocenitev telefonske najemnine v Mariboru. Zahtevajo, da se Maribor izenači z drugimi provincialnimi mesti, dočim se sedaj nahaja glede najemnine za telefonske aparate v I. kategoriji, kakor glavna mesta s sedeži banovin.

□ Pred oltar. V zadnjem času so se poročili v mariborskih župnijskih cerkvah: Gornik Oskar, uradnik iz Tezna in Očka Marija, hči gostilničarja. — Vivod Anton, pom. žel. delavec iz Studencev in Stigl Marija, obrtnica iz Studencev. — Josip Bakota, kovač na Rabu in Ljudmila Vodiček, gospodinja z Raba. — Pečar Frančišek, zasebni uradnik in Rayer Matilda, zasebna uradnica. — Mladoporočencem obilo božjega blagoslova!

□ Smrtna kosa. Na Betnavski 66 je umrl v torek bivši viničar Franc Glavič, star 63 let. — V Loški ulici št. 5 je umrl včeraj zjutraj vpok. železničar Ivan Žvan. Dosegel je starost 65 let. N. p. v m!

□ Zadružna mlekarna — dejstvo. Priprave za osnovanje zadružne mlekarne v Mariboru napredujejo. Mestna občina je pokazala veliko priprav-

ljenost, da podpre akcijo okoličanov. Dala bo mlekarji tudi potrebne prostore na razpolago in sicer v mestnem gradu.

□ Zborovanje brivskih mojstrov. V prostorih hotela Zamor so se zbrali brivski mojstri, včlanjeni v svojem strokovnem združenju, ki obsegajo področje celotne bivše mariborske oblasti. Vodil je zborovanje brivski mojster gosp. Novak. Razprave so se vrstile o važnih vprašanjih brivske obrti, kakor o razmerju med številom vajencev in pomočnikov v posameznih obratih, o enotnih cenah, o šumarstvu, o higienskem vprašanju v brivnicah, najvažnejše vprašanje dnevnega reda pa je bila zahteva Celjanov in Ptujčanov po osamosvojiti. Celjski brivski mojstri so namreč izrazili željo, naj bi se jim v okviru dosedanjega združenja za njihovo področje priznala neka gospodarska samostojnost in pridružili so se jim tudi Ptujčani. Skupščina je sklenila, da reši to vprašanje vodstvo sporazumno z lokalnimi činitelji.

□ Mesene košare. O dobenem nosu tržnih nadzornikov se je moral že marsikdo prepričati. Zadnje čase so posvetili pažnjo avtobusom. V torek zvečer so ugotovili organi nadzorstva, da prihaja z mestnim celjskim avtobusom vsak dan v mesto sumljiva pletena košara, v kateri so pri pregledu nasli meso. Bil je sicer priložen ogledni list, ni pa bilo žiga mariborske klavnice in meso so zaplenili. Lastnik pa je bil tako nepreviden, da je priložil mesu še dohavno knjižico za svojega odjemalca, iz katere so organi tržnega nadzorstva razbrali, kolikor je dobil meso v mesto. Vč raij je prišel lastnik mesene košare sam na tržno nadzorstvo, kjer so mu zaplenjeno meso vrnili proti obvezni, da ga bo dal pregledati v klavnici ter tudi za nazaj plačal vse pripadajoče pristojbine, ki so jih izračunali na podlagi dohavne knjižice.

□ Žeparska nadloga se je pojavila včeraj na trgu. Znaknil je neznanec ročno torbico Marije Barvir: neprevidno je namreč nosila torbico v košarici, pa ni niti opazila, kadaj se je stegnila tuja roka po njeni lastnini. V torbici je imela 320 Din.

MARIBORSKO GLEDALISCE

Cetrtek, 12. aprila: Zaprt. Petek, 13. aprila ob 20: »Akademija zvez mladih intelektualcev. Sobota, 14. aprila ob 20: »Hokusokus«. Premijera.

Tbowlje

Prevlada materinskega dneva 8. aprila v društvenem domu je ob natlačeno polni dvorani nad vse lepo uspela. Vse, kar smo videli in slišali, je vzbujalo v nas ljubezen do slovenskih mamic in odpiralo hyalezne izraze naše mladine. Toplo priznanje je žel za svoja izvajanja salonski orkester »Ljud. odras«, ki je nastopil pod svojim dirigentom Viktorjem Škofcem. Sledilo je ljubko petje mladinskega zboru, ki je dal materam to, kar je najlepše: petje. Recitacija, deklamacija in kratki nagovor so nam dali spoznati veličino mater, ki pri vsem delu in trpljenju misli na svoje domače in se za vse žrtvuje. Prav lepo prednašani solospevi gd. Malčko Planine so zajeli vso dvorano. Podala jih je ob spremljavi klavirja. Pa tudi naši najmanjši so razveseli sira svojih mamic in polno zasedeno dvorano z igrico: »Pesem o mamici. — Res, bil je to dan v veselje materam in v čast vsem sodelujočim.

elektroinženjerjev v četrtek, dne 12. t. m. ob 20 v družabnem lokalnu U. J. I. A., Kongresni trg t-II. Predava g. ing. Drago Mattanovich o problemih gospodarnosti električne razsvetljave.

■ Občni zbor Kluba trg. akademikov v Ljubljani bo ponedeljek, dne 16. aprila ob 8 zvečer v veliki dvorani nove palače drž. trg. akademije v Ljubljani, Bleiweisova cesta.

■ Nočno službo imata lekarji: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gospovska c. 4.

Maribor

■ Krščanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 15. t. m. ob šestih v cerkvi sv. Jožefa v Studencih sv. mašo s skupnim sv. obhajilom. Po sv. maši darovanje za cerkvene potrebe. — Odbor.

■ Maribor proslavi Don Bosku. V četrtek, petek in soboto ob 19 v mariborski stolnici cerkvena božnatost, ravnotako v nedeljo, dne 22. t. m. dopoldne. Popoldne ob treh v veliki univerzitetni dvorani izvencerkvena proslava z bogatim sporedom.

■ Enodnevni tečaj o zatiranju škodljivec in bolezni ter o škropljenu sadnega drevja se vrši v soboto, dne 21. t. m. na mariborski vinarski in sadarski šoli. Tečaj je teoretičen in praktičen ter trajá od 8–12 in od 14–18.

■ V Ljubljanski univerzi predava jutri v petek lektor Ljubljanske univerze dr. Preobraženski o slovitem ruskem pisatelju Buninu. Profesorica ga, dr. S. Trdinova bo čitala nekatere odlomke iz Buninovih spisov.

Drugi kraji

■ Rojake v Zagrebu opozarjam na dva koncerta Glasbene Matice ljubljanske v Zagrebu. Prvi bo v soboto zvečer v dvorani Hrv. glasbene zavoda, drugi v nedeljo popoldne ob 6 v zagrebški katedrali.

■ Kamnik. V ponedeljek 16. aprila bo v Kamniku občni zbor gostilničarske zadruge. Zborovanje bo ob pol 10 dopoldne pri Cererju. — Prvo slov. pevsko društvo »Lira« ima v soboto, dne 14. t. m. ob 20 v Čitalnici koncert narodnih in umetnih pesmi.

Naznanila

Ljubljana

■ Koncert jugosl. akad. pevskega zbora iz Zemuna bo v Ljubljani v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 20 v dramskem gledališču. Zemunski akademski pevski zbor, ki ga tvorijo po večini dijaki belgr. univerze, šteje 60 članov in bo izvajal razne slovenske, hravatske in srbske zbrane ter narodne pesmi v obdelavi različnih naših skladateljev. Opazujmo, da bo koncert v dramskem gledališču. Cene običajne dramatske. Predprodaja knjigarni Glasbene Matice.

■ Koncert pianista Nikolaja Orlova bo v torek, dne 17. t. m. ob 20 v Filharmonični dvorani. Izvajal bo celo vrsto del raznih skladateljev kakor Chopina, Mediterja, Prokofjeva, Skrjabina, dalje Debussija, Brahmisa in Searletatja. Predprodaja vstopnice v knjigarni Glasbene Matice. Koncert se vrši v Filharmonični dvorani. Cene običajne koncertne.

■ Kino Kodeljevo. Drevi ob 8 film svetovne vojne »Zemlja v plamenih«. (J. Gilbert in Renée Adorée). Cene znižane. — Jutri premjera jubilejnega filma češkega režisera Svatopluka Innemann »Svatom pri Sv. Antonu«.

■ Šolska. Fantovski odsek KA vprizori v nedeljo, dne 15. aprila ob 8 zvečer v samostanski dvorani Chalderonov misterij »Skrivnost sv. maše«. Vstopnice dobitje v predprodaji v samostanski dvorani.

■ Ljubljana — vrata Jugoslavije. To predavanje s sklopitičnimi slikami s posebnim ozirom na tudiški putri v petek ob pol 9 podžupan Jarc. Po predavanju bo sviral jazz-Odeon. Vstop vsekakor prost.

■ Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v četrtek, dne 19. aprila, ob 7 zvečer v restavraciji »Zvezda«, Kongresni trg.

■ Udrženje jugosl. inženjerjev in arhitektov, sekcijska Ljubljana vabi članstvo in vse, ki se zanimajo, na predavanje, ki ga prirede Klub

Celje

■ Maša zadružnica za pokojnega dr. Brejca, dolgoletnega podpredsednika Mohorjeve družbe, je včeraj v Marijini cerkvi. Sv. mašo, katere so udeležili uslužbenici Mohorjeve družbe, je daroval upokojeni družbeni ravnatelj g. Zeichen.

■ Katoliško prosvetno društvo v Celju je definitivno razpuščeno. Ministrstvo za notranje zadeve je potrdilo odlok kr. banske uprave v Ljubljani glede razpuščitve Katoliškega prosvetnega društva v Celju.

■ Smrtna kosa. V celjski bolnišnici sta umrli Arčan Neža, 78 letna občinska reva iz Škofje vase, in Zdolsek Uršula, 47 letna dminarica iz Dramlja, N. p. v m!

■ Stanje hudo ponesrečene Kopče Marije iz Stoperc, o kateri smo obširnejše poročali včeraj, je vedno enako: Kopšetova je še vedno v nezavesti. Čudno se nam zdi, od kje vest nekega mariborskega lista, ki je že v torem popoldne poročal, da je Kopšetova umrla.

■ Pod klijucem. Pred časom smo poročali, kako je brezposeln 28 letni delavec Žičkar Franc, ki se je zdravil v celjski bolnišnici, ogrožal več bolnikov skupaj z 180 Din, nato pa iz bolnišnice izginil. Žičkar je bil zasledovan tudi po »Policijskem glasniku«, ker je na podoben način ogrožal v Ljubljani neko stranko za 100 Din. Včeraj ga je prijela policija v Celju, kjer se je zopet pojavit, in ga izročila v zapore okrajnega sodišča.

■ Malo več obzirnosti. Gospod, ki se večkrat mudi v našem lokalnu, nam je pripovedoval, kako neobzirni so nekateri ljudje. Šel je po eni najprometnejših ulic in namah zapasil, da je z nekega okna, na katerem sta stolnici dve ženski, priletel na ulico pljunek; če je bil namenjen nemu ali ne, to je popolnoma postranskega pomena, ker bi posebno od tako zvanih boljših ljudi prizakovali malo več dostojnosti. Drugič bomo prišli z imeni na dan.

Domač izdelek je pralni prašek „PERION“

Poiskite z njim oprati Vase perilo in zadovoljni boste. Čertlo bo snežno belo in ne bo izgubilo na svoji trpezosti. Vedno in povsod samo »PERION«.

Sport

Občni zbor SK Kamnik

V pondeljek je imel kamniški sportni klub svoj redni občni zbor. Iz poročil odbornikov po nemenu, da je klub zelo živalno deloval in je z uspehi lahkovo zadovoljen. Užival je vsestransko podporo javnosti. Blagajna izkazuje 18.259 Din pravljiva in je bila zaključena s prebitkom 4000 Din.

Iz delovanja sekcij naj omenimo, da so nogometni odigrali 26 tekem, v katerih so 12krat zmagali, 6 so jih odigrali neodločeno, 8 pa izgubili. Občina morala pri regulacijskem načrtu določiti primerni prostor poleg kopališča za nogometno igrišče, ker je sedanje premajhno. Plavalka sekcija je uspešno sodelovala na podvezem prvenstvu in priredila sportni dan. Razveseljiv je napredek nekaterih plavalkov. Teniška sekcija šteje 24 igralcev, ki so v turnirjih in prijateljskih srečanjih kvalitativno znatno napredovali. Udeležili so se tudi turnirjev v Mariboru in na Bledu. Smučarji so sodelovali na podvezem prvenstvu in se dvakrat posredili v klubski tekmi. Izvoljenemu odboru načeluje dosedanje predsednik g. Ferdo Šmuc, podpredsednik pa je župan g. Fran Kratnar.

Razpis prvenstva dravske banovine v table-tenisu za l. 1934

katero se

Sterilizacija tudi praktično neutemeljena

Več kakor leto dni je odbor, ki ga je imenoval angleški minister za proučevanje vprašanja sterilizacije, preiskoval ta problem, preden je priobčil sredi januarja tega leta svoje poročilo. Soglasno je odbor izjavil, naj se nikar ne uvede zakon o prisilni sterilizaciji, pač pa naj se z zakonom dovoli sterilizacija moškim in ženskam, o katerih domnevajo, da bo njihovo potomstvo telesno in duševno pohabljen. Mnogo socialnih politikov je z napetostjo pričakovalo, kakšno mnenje bo izrekel ta odbor. Zdaj se mnenja teh strokovnjakov glede odborove izjave krijojo. Vstalo je mnogo uglednih osebnosti, ki tudi predlogu, naj bi se sterilizacija dovolila, ugovarjajo.

Veliko pozornost je zbudil članek, ki ga je priobčil liberalni list »The Spectator«. Neki zdravnik v članku svari, naj se poslanska zbornica nikar ne prenagli. Odbor je sicer na podlagi statistike dokazal, da je mnogo slaboumnih otrok svojo bolezen podedovalo po starših; toda prav tako je res, da je 95% slaboumnih na Angleškem, njih starši so bili zdrti.

»British Medical Association« (»Angleško zdravniško društvo«) je upravičeno izrazilo mnenje, da bi se slaboumnost skoro nič ne omejila s sterilizacijskim zakonom. Zdravniki so preiskovali to vprašanje in skušali dognati pri slaboumnih, ali so bolezni podedovali in kateri njihov prednik je bil zdrav. Ugotovili so, da se je bolezen začela pri dedih, katerih ocjetje so bili zdravi. To je bil nov dokaz, da sterilizacija sama ni sredstvo, s katerim naj bi se dvignilo zdravstveno stanje prebivalstva. Če bi hoteli količaj preprečiti podedovanje slaboumnosti, bi morali sterilizirati toliko ljudi, da bi radi tega prišel v nevarnost razvoj angleškega prebivalstva, saj bi se število rojstev silno skrčilo. Gotovo je, da niso otroci slaboumnih sami vselej slaboujni. V USA je okoli 10 milijonov slaboumnežev in bi moral najmanj četrtna milijona ljudi sterilizirati, ako bi hoteli, da bi sterilizacija imela začelen uspeh. Prav v Ameriki se pojavlja vedno večji odpor proti sterilizacijskim zakonom, ki so v nekaterih državah v veljavni. Značilno je, da je 29 držav doslej steriliziralo samo 17.000 ljudi; izmed teh odpade na Kalifornijo več kakor polovica. V 18 državah je bilo steriliziranih komaj 2000 ljudi.

95 % slaboumnih ni bolezni podedovalo

Angleški zdravniki tudi svarijo pred prenagljeno, navajajoč primer jetike. Tudi glede jetike so dolgo domnevali, da se podeduje, danes je ugotovljeno, da se podeduje samo razpoloženje za jetiko. Kakor pobijamo jetiko z zboljšanjem splošnih socialnih razmer, tako je gotovo, da se da isto sredstvo uporabi tudi za boj s slaboumnostjo. Izključeno ni, da nam bo biokemija odkrila pot, po kateri bo mogoče prodreti v notranje življenje slaboumnega in mu pomagati.

Seveda ni bistvo sterilizacijskega vprašanja plemenško higijenične in gospodarske narave. Tudi če bi bile koristi sterilizacije še tako velike, bi je s tem ne mogli še opraviti. Namen še ne posveča sredstva. Ali je pot za dosego tega namena dovoljena, odloča morala. Zveza katoličanov v Londonu je priobčila v »Catholic Times« rezolucijo glede tega vprašanja. Sterilizacija, pa naj se izvede samo z obsevanjem ali z malenkostno operacijo, pomeni brez dvoma hudo pohabljenje, ker oropa človeka potomstva. Vsak nepokoren človek mora vzeiti to za veliko zgubo. To mnenje je tudi potrdilo sodišče v Offenburgu v Nemčiji s svojo razsodbo 2. februarja 1934, ko je ugotovilo, da je zakonito nedovoljena sterilizacija hudo pohabljenje telesa in ko je kaznovalo to dejanje v smislu § 224 in 225. V smislu katoličke morale pa je dovoljeno hudo namerno ranjenje telesa le tedaj, če je bilo izvršeno z namenom, da se ohrani življenje. V tem primeru se z žrtvovanjem enega organa reši ves človek in to odgovarja božji volji; medtem ko se v nasprotnem primeru človek s tem, da se pohabi, pregeši proti božjim zakonom prav tako kakor s samoumorom.

To prikazovanje sterilizacije ustreza katiškemu nauku, kakor ga je postavil sv. oče Pij XI. v okrožnici »Casti connubii«. Tako piše »Stimmen der Zeit«. Vsaka sterilizacija, katere namen je preprečiti potomstvo, je moralno nedovoljena. Če pa ima poklicana pravna oblast namen s sterilizacijo kaznovati zločin, potem ni sterilizacija prepovedana, ako se v določenem primeru smatra za primerno kazen. Nad zločinci lahko država izvrši celo smrtno kazen, nima pa pravice nedolžnega človeka ubiti ali pohabiti.

2000 kg dinamita v fjordu

Prebivalstvo vasi Ta-fjord, ki jo je zadela znana nesreča, se je komaj pomirilo in že se je raznesel glas, da je morje odneslo s seboj 2000 kilogramov dinamita. Znano je, da se je v fjord zrušila ogromna skala in da je nato morje poplavilo obrežje ter ubilo okoli 50 ljudi. Voda je odnesla tudi barako, v kateri je bila velika zaloga dinamita. Kakor že rečeno, ne morejo najti dinamita in ribiči se upravičeno boje nove katastrofe, ki bi lahko nastala radi eksplozije dinamita. — Od neke družine, ki jo je odneslo morje, se je rešil samo deček. Ta je pripovedoval, da je oče v trenutku, ko je zaslil morški val, ukazal vsa vrata zapreti. V tistem trenutku se je že zrušila hiša. Voda je dečka gnala s seboj kakih 100 m naprej in ga tam pustila z zlomljeno nogo.

V Južni Ameriki je letalec Hirth preletel razdaljo 265 km z brezmotornim letalom.

Od Tilmenta do Snežnika

Profesor - novomašnik

Na praznik sv. Jožefa je daroval v Idriji prvo sveto mašo domaćin dr. Franc Močnik. Vsa Idrija je bila vesela novega mašnika, saj slovensko ljudstvo prav danes tako želi dobrih duhovnikov, ki naj bi ga tolažili v teh trpkih dneh. Pri darovanju se je prav lepo pokazala ljubezen do slovenskega duhovnika; staro in mlado je darovalo, kar je le moglo v hudi gospodarski stiski. Novomašnik si je pridigoval sam, ker ni napovedani pridigar prispev. G. dr. Močnik je že dovršil profesorske nauke na italijanski univerzi, studiral je matematiko. Nato je stopil v goriško bogoslovničko, kjer je zdaj v četrtem letniku.

Imenitno so županovali. V Kozini na Krasu so aretirali občinskega načelnika Depangerja, ki je prišel županovat iz Kopra. Postavila so ga seveda fašistična oblastva. Aretiran je bil tudi občinski tajnik. Oba sta sleparila na debelo in drobno. Ljudje ne pričakujemo posebne izpremembe, ker bodo za njima prišli drugi, ki bodo prav tako imenitno gospodarili s premoženjem slovenskega kmeta kakor njihovi predniki.

V Goriči je umrl advokat dr. Marani, znan osebnost po vsem Goriškem. Pokopali so ga v soboto. Rojen je bil leta 1850. Leta 1905 je postal goriški župan, bil je tudi poslanec v dunajskem parlamentu.

Slovenska mladina pri italijanski pridi

V Idriji je ob 9. uri vsako nedeljo sv. maša za vojaštvino in za priseljene Italijane. Mašuje italijanski pater, ki tudi pridiga v italijanskem jeziku. V današnjih razmerah bi to ne bilo nič posebnega, toda dogaja se še nekaj drugega. K tej maši, med katero je torej italijanska pridiga, prihajajo slovenski otroci. Učitelji jih pripeljejo. Otroci so poleg tega vsi uniformirani, nosijo oblike »Balille« — fašistične mladinske organizacije. Za otroke je ta maša obvezna v smislu šolskih dolob. Poleg tega pojejo otroci v italijanskem jeziku pod vodstvom italijanskega dirigenta. Samo nekaj otrok pride včasih tudi k sv. maši s slovenskim petjem in pridigo.

Dne 13. aprila poteče 30 let, kar je umrl slaviti slikar Vasilij Vereščagin. Utonil je z linijsko ladjo »Petro Pavlovs« pred Porti-Arturjem. Bil je mojster v slikanju bitk.

Zmagajo boginje Flore

V Meranu priredijo vsako pomlad »triumf boginje Flore« in tako proslavijo začetek poletja.

Francoška vlada se je odločila, da izvede varčevanje do skrajnosti in tako reši finance ter utrdi položaj franka. Vlada je izdala poseben proglaš, s katerim je utemeljila svoj ukrep, češ, da druge poti ni; ostane samo izbera, ali varčevanje ali bankrot. V zgornjem kotu finančni minister Germain-Martin. — Desno: pariška borza, ki napeto pričakuje nadaljnji razvoj. — Spodaj levo: Banque de France, ki vodi denarno politiko

Postavimo mladino na lastne noge! Masarykovi zlati nauki glede sodobnih vprašanj

»Sunday Graphic«, ki izhaja vsako nedeljo v Londonu, je priobčil mikaven razgovor svojega dopisnika s predsednikom češkoslovaške republike Masarykom. Naj navedemo iz tega razgovora nekaj važnih misli, ki bodo prav govorov zanimali tudi našo javnost.

Ker danes v mnogih državah mladina ustvarja bodočnost svojega naroda ali vsaj to poskuša, predstavlja mladinski pokret resno vprašanje. To pomeni, da sta vzgoja mladine in njeno vodstvo izredne važnosti. Razvoj bodočega državljanja se pričenja praktično že v družini, nato se nadaljuje v šoli pod vplivom učitelja in ostalih otrok. Ko dokonča šolo, se mladenič posveti izbranemu poklicu, tudi tu je neprestano priložnost, da na njegov razvoj vplivamo. Toda v glavnem mora mladenič zaupati sam vase in vzgojen mora biti tako, da bo lahko stal na lastnih nogah. Mladino je treba tako vzgajati, da bo samostojna. Današnja mladina se mora tega zavedati bolj kakor njeni starši.

Na vprašanje, kaj misli o trditvi, da je vojna že v človeškem nagonu, je dr. Masaryk odgovoril: Mladina se mora gibati, toda tem še ni rečeno, da mora ubijati drugega človeka. Njeno naravno težnjo do aktivnosti moramo

usmeriti drugam. Ne bi dejal, da je neprestano učenje in posedanje v šoli dobro. Ni moje mnenje, da mora človek pol svojega življenja presesti v šoli. Rajši ga vidim pri praktičnem delovanju.

Končno je Masaryk govoril o bodočnosti sveta in dejal: Vsak narod mora začeti sam pri sebi in ne čakati, da drugi začno. Ko bi vsak čakal, da drugi začne, se ne bi nič zgodilo. Vsak človek in vsak narod mora sam uvesti v svojo hiš red. Najbolj nam je potrebno medsebojno zaupanje in šele potem se bomo lahko razgovarjali in se sporazumeli. Zaupanje vedno dovede do sporazuma in postane podlaga sodelovanja. Nečesa se moramo naučiti od gospodarske krize. Postati moramo enostavnejši, bolj prosti, preveč sm ose navadili na luksuz. Smilijo se mi ljudje, ki nimajo, da bi se nasitili, ne pomilujem pa milijonarjev, ki se morajo zadovoljiti samo z enim avtomobilom. Radi tega mislim, da bo depresija lahko imela dober moralen rezultat. Narodi so kakor ljudje neglede na politiko, toda prva zadeva, na katero moramo misliti, je ljudski blagor. Bodimo ljudski, ol' čutljivi in ljubezni. Več ne moremo storiti!

130 km na uro

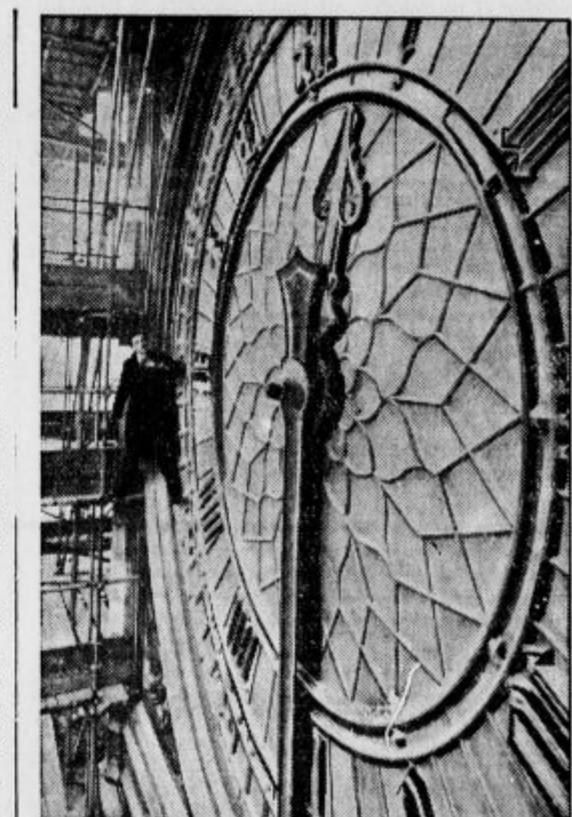
Iz Rusije poročajo, da so v strojni tovarni zgradili lokomotivo z dvema Dieselsovima motorjema, ki proizvajata 2400 HP. Lokomotiva bo vozila s hitrostjo 75 km; prevožila bo lahko progo 1200 km, ne da bi bilo treba preskrbeti se z vodo ali nafto. Poleg tega so zgradili drugo električno lokomotivo s silo 2700 HP, ki bo vozila z brzino 130 km.

Od desne na levo

Za dunajskoga župana je bil imenovan Seiplov pristaš dr. Schmitz. Ta si je imenoval tri podžupane. Prvi podžupan predstavlja Heimwehr, drugi industrijo, tretji, dr. Winter, delavstvo. Dr. Ernst Karl Winter, mlad sociolog in oče šestih otrok. Usmerjen je pa stalno potrebu, da se morajo oblastva zanimati za levico in skrbeti za delavstvo. Postavil je geslo: »Stati moramo desno in misliti levo.«

Japonke z roko v hlačnem žepu

Marlene Dietrich je pričela v Ameriki nositi hlače; toda Amerika je novo modo odločno odklonila. Japonke, ki se kaj rade vadijo celo v strelenju, so modno sprejele in se z njo celo ponosašo. Iz Tokia poročajo o Japonkah, ki nosijo široke sportne hlače in se bahavo postavljajo v pozno fanta, ki drži eno roko v žepu.

»Big Ben«, velikanska ura na angleškem parlamentu, katere udarce prenaša tudi londonski radio, se je pokvarila. Drzni urarji jo popravljajo.

Res je: »Na kateri strani prsi je srce, Janez?« — »Na notranji strani, gospod učitelj.«

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Cetrtek, 12. aprila: 12.15 Reproduciran orkeški koncert, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, naši pevski kvarteti (repr. koncert), 18.00 O človeku (dr. Škerl Božo) 18.30 Srbohrvaština (dr. Rupel), 19.00 Plošče po željah, 19.30 Pogovor s poslušalci (dr. Prezelj), 20.00 Komorni trio: Ornik Francka, g. Šivic, Menardi Pia, 21.00 Kplete poje g. Danilo Bučar, 21.30 Samospevi gdč. Vande Žihrl, 22.00 Čas, poročila, lahka glasba.

Petak, 13. aprila: 11.00 Šolska ura: O lepotah Zapadne Indije (Ing. Ferdo Lupša), 12.15 Instrumentalni solist, koncert, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, Michele Fleta poje na gramof. ploščah, 18.00 Reprod. orkestralni koncert nar. pesmi 18.30 Predavanje ZKD, 19.00 Francoččina (prof. Prezelj), 19.30 Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka), 20.00 Prenos iz Zagreba, 22.00 Čas, poročila, lahka glasba.

Drugi programi:

Cetrtek, 12. aprila: Belgrad: 19.10 Moderna Poljska, 19.30 Nar. glasba, 20.00 Simf. koncert. — Zagreb: 20.00 Belgrad. — Dunaj: 16.05 Pravljice in pripovedke, 18.20 Ork. koncert, 20.05 Koncert: Rich. Strauss. — Budimpešta: 18.30 Lahka glasba, 19.50 Klav. glasba, 21.10 Prenos operete. — Milan-Trst: 20.45 Veseloigra. — Rim: 20.45 Simf. konc. — Praga: 19.30 Nastanek »Prodane neveste«, 20.45 Krištof Kolumb, radijski epos. — Varšava: 20.00 Simf. konc., 21.15 Zabavna glasba. — Vsa Nemčija: 20.15 Sodobne nemške pesni.

Petak, 13. aprila: Belgrad: 19.30 Lahka glasba, 20.00 Zagreb. — Zagreb: 20.00 Klav. koncert, 20.30 Glasbeni lužiških Srbov, — Dunaj: 17.15 Klavirska glasba, 19.00 Zabavni koncert, 20.40 Rožni vrtiček (legenda). — Budimpešta: 19.30 »Don Carlos«, op. Verdi. — Milan-Trst: 21.00 »Trnulčica«, opera, Respighi. — Rim: 20.45 Violinski in vokalni koncert, 21.30 Zopet začetek (veseloigra). 22.00 Vokalni in orkestralni koncert. — Praga: 20.00 »Prodana nevesta«, (prvočna oblika opere). — Varšava: 15.00 Koncert filharmonije. — Vsa Nemčija: 20.15 Ribiški klici na pomoč.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Cetrtek, 12. aprila: »Bratje Karamazovi«. Red C.

Petak, 13. aprila: Zaprt.

Sobota, 14. aprila: »Kulturna prireditev v Črni mlaki«. Izven. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

Nedelja, 15. aprila: »INRI«. Izven. Globoko znižane cene od 6 do 20 Din. — Ob 20 zaprto (gostovanje v Šmartnem pri Kranju).

Ponedeljek, 16. aprila ob 20: Koncert jugoslovenskega akad. pevskega društva iz Zemuna. Izv.

Opera

Začetek ob 20.

Cetrtek, 12. aprila: »Poljska krič. Red C.

Petak, 13. aprila: »Baletni večer«. Izvajajo člani belgrajskega baleta. Izven. Znižane cene.

Sobota, 14. aprila ob 15: »Rusalka«. Izven. Dijajska predstava. Globoko znižane cene od 5 do 15 Din.

Kamniška sirena

Kamnik, 11. aprila.
Kaj bo s sireno? Veseli del kamniške proračunske seje je bila dolga debata o prestavitev stolpa na kino-dvorani in o nabavi močne siren, ki nam bo tulila v slučaju požara. Debata se je zelo razvlekla in leseni stolp s sireno je prišel med dva huda ognja. Na eni strani so vneto zaobjarjali nujno potrebo, da občina štrvuje štiri jurje v fond za prestavitev gasilskega stolpa iz spodnjega na zgornji konec poslopja in da se nabavi močna sirena, ki bo Kamničanom z glasnim tuljenjem natanjal pojav rdečega petelina. Na drugi strani pa so zagovorniki varčevanja in znižanja doklad poudarjali, da pomeni to nepotreben luksuz, ki je v današnjih časih neopravidičiv. Pri glasovanju pa so seveda morali položiti orožje in tako se davko-plačevalci sedaj lahko tololazmo z mislijo, da bomo vsako drugo leto enkrat elisali sireno (večkrat pri nas hvala Bogu ne goril) in da bomo po milji volji premikali stolp. Na vsak način pa moramo podariti, da smo Kamničani veliki prijatelji hrusča in siren, saj jih bomo imeli sedaj v občini kar za cel kvarter.

Ludvik Ganghofer: 61

Samostanski lovec

Hajmo se je z glavo naslonil na skalo in si z rokama objel sključena kolena. Vroče se je zazrl čez vse vrhove, tjadalec, daleč v zastro daljavo, kjer se je med Göhlom in Untersbergom proti odprtih ravnnim vleklava temna dolina kakor črna, ogromna kača. Tam daleč je Hajmo, že je bil dan in Jasno, videl svetlikati se salzburške stolpe. Toda zdaj mu daljava ni kazala nič drugega ko neprodirno, enolično sivino, kamor ni vzhajajoči mesec vnašal ne svetlobe ne sence. Vendar, ne — čim dalje je streljal Hajmo v daljavo, tem jasneje je razločeval milo svetlubo, kakor ob dveh zvezd, ki ju je oblikovala tanka meglja; in vedno bliže sta prihajali, se je zdelo, vedno jasneje sta sijali, in zdaj sta bili prav pred njim, mogel bi ju kar prijeti: dvoje velikih, lepih, skravnostnih oči v drobnem bledem obrazku, ki se mu je smehljal nasproti blazeno in žalostno obenem.

»Gitka! Gitka!«

Ihleč je zakljal ime v mesečno noč in skril obraz v drhteče roke. Minila je ura za uro. Morda je bilo že čez polnoč, ko je lovec prisluhnil nekemu šumu. Iz Peščene drage so se začuli koraki, ki so večkrat premolknili in se četrt čas, pridušeno in bliže, spet oglasili. Vkreber je prihajal nekdo, ki je za svoje korake iskal menda travnatih mest ob stezi — moral je imeti vzrok, da se je tajil.

Neslišno se je spustil Hajmo po bregu dol in se skril v črni senci grmovja. Tedaj je videl po dolini navzgor omahovati temno spačeno gmoto. Dolgo ni mogel spoznati, kaj bi naj bilo; končno je videl: bil je človek, ki je nosil ogromno breme suhega dračja na glavi. Dopel je na golito, kjer sta stali koči, in je spustil breme previdno

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; ženljovanski oglasi Din 2—. Najmanjši znesek za mali oglasi Din 10—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri narodu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore gledate mali oglasi treba priložiti znamko.

Gospodinje, obrtniki

ne zamudite ugodne prilike!

Samo do 20 t. m. velika odprodaja blaga

pri

STANKO FLORJANČIČ

trgovina z železnino · Sv. Petra c. 35

Vzamem v račun tudi hranilne knjižice

Tudi Vaša
obleka
bo kakor
nova

JOS. REICH
Ljubljana

Poljanski našip 4-5

Pralnica — Svetlolikalnica

Prireditve

V kavarni »Stritar«
vsak večer koncert. (h)

Službe iščejo:

Trgovski pomočnik
mlad, želi namestitve v trgovini z mešanim blagom. Najraje na deželi. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Gorenjsko« št. 4068. (a)

Dimnikar, pomočnik
mlad, želi premeniti službo. Vajen vsakega posla. Ceni ponudbe z navedbo plače na — K. Tibaut, Krapje s. Ljutomer. (a)

Službodobe

Gostilničarka
z gostilničarsko obrtno pravico, dobra kuharica, vajena tudi kmečkih del, se išče. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Resna« št. 4037. (b)

**Predilnega
mojstra**

za volnene izdelke, domačina ali tujega državljanja s trajnim dovoljenjem za zaposlenje, išče tovarna sukna v dravski banovini — za takojšen nastop. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »1934« št. 4070. (b)

Brivski pomočnik
provrvosten, dober nogometničar, dobi stalno službo. Takojošne ponudbe s poslovom znanja uprave »Slovenca« v Celju. (b)

ster, Celje, Vodnikova 1.

Vajenci

Učenko

z zadostno šolsko izobrazbo sprejmem. Marija Mair, trgovina, Predvor.

(v)

Denar

Vlogo

ca. 24.600 Din pri Ljubljanskem banki — ugodno prodam. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Gotovina« št. 4069. (d)

ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gotovina« št. 4069. (d)

Ženitbe

Gospodično

z deželi, mlajšo, z lastno trgovino ali kapitalom — poroči takoj trgovski način. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Ljubljancan« št. 4082. (z)

Stanovanja

Trisobno stanovanje

elegantno, s kopalcico — se odda za 600 Din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Periferija« 4088. (c)

Kupimo

Sladoledni voz

malo rabljen, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Voz« št. 4042. (k)

Sampanj. steklenice

in buteljke — večjo množino — kupim. — Karl Favai, Ljubljana, Buffet, Celovška c. 44. (k)

Vsakovrstno

zlatu

po načiljih cenab

CERNE, tuvelir, Ljubljana,

Wolfsova ulica št. 3.

Turbino

dobro ohranjeno, kupim za 8 m padca in ca. 60 sec/l voda. Ponudbe z navedbo cene in tipa je ponudil.

Aličič Franc — konc. mestni tesarski mojster, Celje, Vodnikova 1.

(b)

Gladijole, dalije

in druge cvetlične korenine nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gospovska cesta 5. (b)

Inserirajte

v

Slovencu!

5 VZROKOV

zaradi
katerih naj
Vaš puder
vsebuje
smetanovo peno

nežno, poživi utrujeno tkivo, okrepla kožo ter daje vsakemu licu »mat« odraz čudovite lepote. Puder Tokalon je edini puder s smetanovo peno. Puder Tokalon se drži na koži štirikrat dalje kakor navadni pudri.

Posestva

z okroglim čolničkom, šiva naprej in nazaj, štika, stopa, popolnoma nov, se proda za 1950 Din. Dvorovska ulica št. 3, I. nadstropje, levo.

(l)

Vsi, ki želijo kakršnekoli rabljene radio aparate ugodno kupiti, zamenjati ali prodati (tudi tiste, ki so deponirani na poštah), naj obiščejo tvrdko

»PROME«

v Ljubljani, Napoleonov trg 7 (nasproti Križevniške cerkve), ker ima edino na tozadnje dovoljenje. Istotam se ugodno prodajajo in kupujejo različni stroji, motorji, kolesa, otroški vozički, glasbila, poštišča itd.

(l)

Mayerjev leksikon

5. izida, 21 lepo ohrajenih knjig, polusnje, s čednim stojalom, prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tako« 4087. (l)

Obrt

Telefon 2059

PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Lavtižarjeve Šmarnice: